UČITEĽSKÉ NOVINY

PERIODIKUM O ŠKOLSTVE A VZDELÁVANÍ 8/2016, 10. októbra 2016 Rozširované bezplatne. Ročník LXIII

Urobím všetko pre to, aby sa učiteľom zvýšili platy aj v budúcom roku, sľúbil minister Plavčan

Minister školstva Peter Plavčan chce urobiť všetko pre to, aby sa učiteľom zvýšili platy aj v roku 2017. Povedal to 3. októbra v Bratislave po odbornej konferencii organizovanej školskými odbormi. Zatiaľ nespresnil, o koľko percent by to mohlo byť. Chce si počkať na výsledky rokovania s ministrom financií Petrom Kažimírom (Smer-SD). Učiteľom sa platy o šesť percent už zvyšovali, a to tento september.

"S ministerstvom financií komunikujem na dennej báze, výsledky rokovaní by moli byť známe v najbližších dvoch týždňoch," uviedol Plavčan. Nemá informáciu, že činnosť Iniciatívy slovenských učiteľov (ISU) by mala byť nelegitímna, ako to naznačil predseda SNS Andrej Danko. ISU od septembra vyzvala učiteľov na stupňovaný štrajk. "Bude potrebné pripraviť analýzu o tejto činnosti," uviedol Plavčan. Poukázal však, že štrajkovať pri platoch je možné len pri neúspešnom kolektívnom vyjednávaní.

(dokončenie na str. 2)

Na snímke zľava minister školstva, vedy, výskumu a športu SR Peter Plavčan, predseda Národnej rady SR Andrej Danko a predseda Odborového zväzu pracovníkov školstva a vedy na Slovensku Pavel Ondek pred začiatkom 9. ročníka odbornej konferencie s medzinárodnou účasťou "Dôstojné pracovné podmienky a spoločenské postavenie zamestnancov školstva v krajinách V4" v Bratislave 3. októbra 2016. *Zdroj: TASR/Jakub Kotian*

V čísle nájdete

5 *Vzdelanie a hodnoty...*

8 *Veda nemusí byť nuda*

19 *Detský kvíz v Prešove*

27 *Rozlúčka s pani učiteľkou*

Odborári sa s ministrom na zvyšovaní platov zatiaľ nedohodli

Odborový zväz pracovníkov školstva a vedy na Slovensku (OZPŠaV) sa 5.októbra s ministrom školstva Petrom Plavčanom nedohodol na konkrétnom zvyšovaní platov učiteľov v budúcom roku. Diskutovali iba o tom, akým spôsobom zatraktívniť povolanie učiteľa. Minister potvrdil, že v rozpočte rezortu školstva na budúci rok sa nachádza suma určená na tento účel. V hre je napríklad podpora mladých začínajúcich učiteľov alebo plošné zvyšovanie platov.

Minister uviedol, že v budúcom roku pôjde do školstva viac peňazí a to o 207 miliónov eur. "Ak sa pripočítajú aj výdavky, ktoré sú určené cez ministerstvo vnútra, pôjde o zvýšenie do školstva takmer o 300 miliónov eur," priblížil Plavčan. V sume 207 miliónov eur sa pritom nachádza aj čiastka na podporu učiteľského povolania. O akú sumu ide, však nespresnil. Plavčan sa chce so školskými odborármi znova stretnúť po skončení kolektívneho vyjednávania. "Nechceme predbiehať, len čo budú uzavreté kolektívne vyjednávania, tak potom by sme znova rokovali so školskými odbormi ohľadne témy zvyšovania atraktivity učiteľského povolania v roku 2017, ktoré by sa týkalo aj zvyšovania platov," dodal Plavčan.

Na snímke vpravo v popredí minister školstva, vedy, výskumu a športu SR Peter Plavčan a vľavo predseda Odborového zväzu pracovníkov školstva a vedy na Slovensku Pavel Ondek počas spoločného rokovania v Bratislave 5. októbra 2016. *Zdroj: TASR/Jakub Kotian*

Rokovania bez výsledkov

Podľa predsedu školských odborárov Pavla Ondeka, toto rokovanie na ministerstve školstva neprinieslo očakávané výsledky. "Mne sa zdá akoby sa momentálne zastavil na ministerstve školstva čas. Nedozvedeli sme sa nič nové, akurát to, čo bolo dnes prerokované vo vláde, to znamená navýšenie štátneho rozpočtu aj pre školstvo," uviedol Ondek. Ako dodal, požiadavky, s ktorými prišli odborári na rokovanie, neboli vypočuté. Situácia je podľa neho taká, že pedagogickí a odborní zamestnanci od 1. januára budúceho roku zatiaľ nemajú garantované zvýšenie platov. "Kontúry štrajku sa nám približujú," dodal.

Zdroj: TASR

Urobím všetko pre to, aby sa učiteľom zvýšili platy aj v budúcom roku, sľúbil minister

(dokončenie zo str. 1)

Navýšenie je podľa odborov nedostatočné

Partnermi kolektívnych vyjednávaní so štátom sú odbory. Potvrdil to šéf školských odborov Pavol Ondek. Ten sa však tiež nechcel priamo vyjadriť k tomu, či je stupňovaný štrajk pod ISU nelegitímny. Navýšenie platov o šesť percent označil Ondek za nedostatočné. "Ak sa chce štát postarať poriadne o školstvo, tých financií musí byť viac aj vrátane zvýšenia platov," povedal.

Štrajkujúci učitelia pod ISU žiadajú, aby vláda i parlament legislatívnymi opatreniami zabezpečili zvýšenie tarifných platov všetkých pedagogických a odborných zamestnancov v regionálnom školstve o 140 eur v tomto roku a o 90 eur od začiatku roka 2017. Taktiež požadujú, aby bolo prehodnotené kreditné vzdelávanie učiteľov a navýšené rozpočty ministerstiev školstva a vnútra celkovo o 400 miliónov eur na odstránenie rozdielov vo vybavenosti škôl.

Čo požadujú školské organizácie?

Školské organizácie vrátane školských odborov požadujú 25-percentné zvyšovanie platov učiteľov, tak ako sa o tom píše v deklarácii, ktorú podpísali vo februári tohto roka. Zvýšenie o takéto číslo žiadajú od roka 2017 a v ďalších rokoch každoročne o desať percent. V deklarácii zástupcovia odborov a stavovských organizácií tiež navrhujú, aby do konca nasledujúceho volebného obdobia išlo do školstva najmenej šesť percent HDP. Taktiež žiadajú, aby tarifný plat v prvej platovej triede a v prvom platovom stupni nepedagogických zamestnancov začínal každoročne aktualizovanou úrovňou minimálnej mzdy.

V oblasti vysokého školstva požadujú, aby sa pripravila dlhodobá koncepcia rozvoja vysokého školstva na Slovensku. Financovanie verejných vysokých škôl z verejných zdrojov by sa každoročne malo zvýšiť o 60 miliónov eur. Navrhujú takisto zvyšovať platy, a to tak, aby plat začínajúceho vysokoškolského pedagóga dosiahol najmenej úroveň 1,7 násobku priemerného platu v národnom hospodárstve.

Vláda sa podľa ministerstva školstva v programovom vyhlásení zaviazala zvýšiť tarifné platy učiteľov o šesť percent aj v rokoch 2018, 2019 a 2020. Musí byť však predpoklad, že sa udejú "zásadné vnútorné zmeny". Rezort už dlhšie poukazuje, že rokuje s ministerstvom financií o zvýšení platu učiteľov o šesť percent aj od januára 2017.

"Ich platy by tak celkovo stúpli do konca volebného obdobia o takmer 40 percent. Učitelia by sa tak stali jedinou kategóriou zamestnancov, ktorá bude mať garantovaný najvyšší nárast miezd v oblasti verejnej správy," konštatuje rezort.

Mzda učiteľa sa bude aj naďalej zvyšovať, tvrdí Danko

Predseda parlamentu Andrej Danko tvrdí, že s postupným zvyšovaním platov učiteľov sa ráta aj do budúcnosti. Nie však formou štrajkov, ale korektných dialógov a rokovaní.

Počas súčasnej vládnej koalície sa podstatne zvýšia mzdy učiteľov. Na konferencii Odborového zväzu pracovníkov školstva a vedy na Slovensku a partnerských reprezentatívnych organizácií v rezorte školstva to 3. októbra povedal predseda Národnej rady SR Andrej Danko. Dodal však, že treba myslieť aj na iné profesie, ktoré sa vlády oprávnene pýtajú, kedy bude myslieť tiež na nich. Informovala o tom hovorkyňa predsedu Národnej rady SR Eva Kliská.

Minister školstva, vedy, výskumu a športu SR Peter Plavčan počas príhovoru. *Zdroj: TASR/Jakub Kotian*

Danko zdôraznil, že štát musí viesť dialóg so svojimi partnermi. Za oblasť školstva predseda parlamentu považuje za partnera práve Odborový zväz pracovníkov školstva a vedy na Slovensku. Profesia učiteľa má podľa Danka veľkú podporu a vládna koalícia sa snaží robiť všetko pre to, aby sa zlepšili podmienky pedagogických aj nepedagogických pracovníkov. Zároveň vyzdvihol potrebu efektívnej výučby, ktorá vychováva generáciu ľudí, ktorí si dokážu vážiť tradície, hodnoty a základné ľudské práva.

Predseda parlamentu vo svojom vystúpení hovoril aj o tom, že na napĺňaní sľúbených požiadaviek naozaj záleží. Treba však podľa neho brať do úvahy vyrokované možnosti, cestu a všetkých partnerov, ktorých sa zvyšovanie platov učiteľov týka. Zdôraznil pritom, že s postupným zvyšovaním platov učiteľov sa ráta aj do budúcnosti. Nie však formou štrajkov, ale korektných dialógov a rokovaní.

Zdroj: TASR, SITA

Vyučovanie matematiky v spojení so šachom

V Štátnom pedagogickom ústave sa za prítomnosti štátneho tajomníka Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR Petra Krajňáka a riaditeľa ŠPÚ Ľudovíta Hajduka diskutovalo o vyučovaní matematiky v základných a stredných školách v spojení so šachom.

Prítomní sa zhodli na tom, že takáto nenásilná forma vyučovania matematiky je prínosom a mala by byť alternatívnou možnosťou vzdelávania v rámci disponibilných voliteľných predmetov v školách na Slovensku.

Členovia predmetovej komisie jednomyseľne odsúhlasili cieľové požiadavky na vedomosti a zručnosti maturantov z matematiky. Boli taktiež oboznámení s prvými výsledkami výskumu realizácie reformy vzdelávania v predmete matematika v základných školách, ktorý robí ŠPÚ.

„V súčasnosti nevieme zodpovedne povedať, či nastavenie Štátneho vzdelávacieho programu pre matematiku je správne, alebo nesprávne, pretože sa v školách nerealizuje“, skonštatovala tajomníčka Predmetovej komisie pre matematiku Monika Reiterová. ***Zdroj: www.minedu.sk***

Ako často hovoríme učiteľom slovíčko ďakujem...

Začiatkom októbra sme si pripomenuli Svetový deň učiteľov, ktorý bol vyhlásený organizáciou UNESCO ako pripomienka Charty učiteľov - Odporúčania o postavení učiteľov, ktorá bola podpísaná na medzivládnej konferencii 5. októbra 1966.

A tak sa október pre mňa naozaj nesie v duchu učiteľov, pedagógov. Potvrdzuje to aj fakt opakujúceho sa stupňovaného štrajku učiteľov a diskusie o ich platoch, či téma Teach for Slovakia v dvoch rozhovoroch, ktoré prinášame v tomto čísle. A taktiež aj veľmi smutná udalosť – rozlúčka s obľúbenou pani učiteľkou Elenou Barátovou.

Tento mesiac sa oveľa viac zamýšľam nad postavením učiteľa. Moje myšlienky teda vedú najmä na moju školu, ktorú som v detstve navštevovala, či už k mojim triednym učiteľom alebo k tým ostatným. Museli ubehnúť roky a musela som dospieť, aby som si uvedomila, akú mali ťažkú prácu so mnou, s nami. Deti vnímajú učiteľov skreslene, často vidia len tie „neprávosti“, ktoré im boli vykonané a pritom väčšinou celkom oprávnene. Tiež som rozmýšľala podobne. Ale napriek tomu si veľakrát spomeniem na príhody, ktoré ma počas školy sprevádzali a vyčaria mi na tvári úsmev. S radosťou myslím na našu pani učiteľku slovenčiny, ktorá sa nám s trpezlivosťou venovala na základnej škole. I vďaka nej som si vybrala svoje povolenie. S tou istou radosťou spomínam na svoju stredoškolskú triednu, keď si v obchode kupujem balík žuvačiek. V žiadnom prípade ich totiž netolerovala. Táto prísna žena však dokázala do svojich hodín zakomponovať neskutočne veľa vtipu a humorných situácií. A určite hovorím za všetkých, keď poviem, že hodiny matematiky s ňou sme milovali aj vďaka jej charizme. Sú to nenahraditeľné chvíle. A ja som za ne vďačná všetkým mojim bývalým pedagógom. Ďakujem.

Martina Baumann

Umožniť mladým ľuďom zapojiť sa do rôznorodej, prepojenej a tolerantnej Európy

Košice začiatkom októbra hostili mladých Európanov. Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR v spolupráci s Radou mládeže Slovenska, Európskou komisiou a Európskym fórom mládeže (European Youth Forum) organizovalo v dňoch 3. - 6. októbra 2016 Konferenciu mládeže EÚ, na ktorej sa stretli mládežnícki delegáti s tvorcami politík.

Počas štyroch dní sa mládežnícki delegáti a zástupcovia ministerstiev, ako aj európskych inštitúcií pokúsili identifikovať hlavné problémy, ktorým mladí ľudia čelia, zabraňujú im plne rozvinúť ich potenciál a zapojiť sa do spoločnosti. „Mládežnícki delegáti a zástupcovia inštitúcií posledné dni navrhli mnoho politických návrhov. Tešíme sa na to, keď tieto návrhy prerokujú hlavy štátov v novembri. Počítame s tým, že členské štáty, Európska komisia a ďalšie zainteresované strany sa úprimne zaviažu tieto odporúčania rešpektovať a uviesť do praxe," zdôraznil Allan Pal z Európskeho fóra mládeže.

Dialóg s mladými ľuďmi

Základom pre diskusie boli konzultácie s mladými ľuďmi formou tzv. štruktúrovaného dialógu. Na Slovensku sa doň zapojilo takmer 12 tisíc mladých ľudí. Matej Cíbik z Rady mládeže Slovenska, ktorý sa podieľal na tejto iniciatíve, zdôraznil, že nie je pravda, že mladí sú pasívni a nič ich nezaujíma. Potrebujú však zrozumiteľné nástroje, aby sa mohli zapojiť. Práve preto sú podľa neho aktivity ako štruktúrovaný dialóg také dôležité.

Výsledky dialógu spomenul v príhovore aj štátny tajomník Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR Peter Krajňák: „Dve kľúčové zručnosti a schopnosti, ktoré väčšina z nich uvádza ako najviac chýbajúce v školstve, sú kritické myslenie a aktívny prístup k svojmu okoliu."

Mládežnícki delegáti a tvorcovia politík na základe výsledkov konzultácií prezentovali spoločné odporúčania zástupcom Európskej komisie, Európskeho parlamentu a ministerstiev jednotlivých členských štátov zodpovedných za oblasť mládeže. V novembri ich prediskutujú ministerstvá 28 členských štátov a stanú sa základom rokovania Rady EÚ s cieľom prijať participatívne opatrenia pre mladých.

Konferencie kopírujú predsedníctvo v Rade EÚ a tie, ktoré organizuje tzv. predsednícke Trio (Holandsko, Slovensko, Malta), majú spoločnú tému „Umožniť mladým ľuďom zapojiť sa do rôznorodej, prepojenej a tolerantnej Európy. Pripravený na život, pripravený na spoločnosť."

Zdroj: TASR

Na snímke sprava zástupca generálneho riaditeľa výboru pre vzdelávanie a kultúru Európskej komisie Jens Nymand Christensen a riaditeľ sekcie pre mládež a šport UNESCO Alexander Schischlik počas Európskej konferencie mládeže v Košiciach 6. októbra 2016.

Zdroj: TASR/František Iván

Školy sa môžu prihlásiť na elektronické testovanie žiakov

Základné a stredné školy môžu využiť elektronické testovanie na overenie vstupných vedomostí svojich žiakov. Národný ústav certifikovaných meraní vzdelávania (NÚCEM) im prostredníctvom elektronického testovacieho systému e-Test ponúka vstupné a priebežné školské e-testy. E-testovania pomôžu učiteľom objektívnejšie zhodnotiť vedomostnú úroveň žiakov a v nadväznosti na to skvalitňovať vyučovacie hodiny a zvyšovať úroveň vedomostí a zručností žiakov. Informoval o tom komunikačný odbor ministerstva školstva.

Školy si môžu zaradiť testovanie do vyučovacieho procesu podľa vlastných potrieb a možností. Tieto testovania sú určené pre žiakov druhého stupňa základných škôl, gymnázií aj stredných odborných škôl. V ponuke vstupných e-testov sú napríklad matematika pre piatakov, matematika pre siedmakov a ôsmakov zameraná na geometriu, pre ôsmakov je aj testovanie zamerané na slovenský jazyk a literatúru. V ponuke e-testov si nájdu školy s vyučovacím jazykom maďarským tiež matematiku a maďarský jazyk a literatúru. Pre stredné školy sprístupnili vstupné e-testy z čítania s porozumením, z matematiky, ako aj testy z anglického a nemeckého jazyka na úrovniach A2 a B1. Stredné školy s vyučovacím jazykom maďarským majú k dispozícii testy z čitateľskej gramotnosti a slovenského jazyka a slovenskej literatúry. Priebežné školské e-testovanie umožní všetkým zapojeným školám zhodnotiť a porovnať vedomosti a zručnosti žiakov najmä z matematickej, čitateľskej, prírodovednej a finančnej gramotnosti.

Riaditelia škôl dostanú po ukončení každej testovacej etapy správy s výsledkami žiakov ich školy, celkovú úspešnosť školy a porovnanie s úspešnosťou ostatných zapojených škôl v e-testovaní. Na vstupné elektronické testovania môžu základné školy prihlasovať svojich žiakov do 19. októbra, stredné školy a do 21. októbra. Priebežné školské e-testovania sprístupnia pre základné školy do 27. októbra, pre stredné školy do 11. novembra.

Zdroj: SITA

Ilustračné foto, zdroj: TASR/Michal Svítok

Plavčan a Gröhling diskutovali v Sobotných dialógoch o slovenskom školstve

Ideme pripraviť návrh na model novej Akreditačnej komisie. Povedal to 8. októbra v relácii RTVS Sobotné dialógy minister školstva Peter Plavčan. "Pracuje na tom skupina ľudí, myslím si, že do konca roka pripraví návrh," spresnil minister.
Poslanec Národnej rady SR za SaS Branislav Gröhling uviedol, že podľa neho by nezávislá Akreditačná komisia mala pozostávať hlavne zo zahraničných odborníkov.

Plavčan a Gröhling sa venovali téme optimalizácie siete škôl
V rámci optimalizácie siete škôl minister vysvetlil, že je potrebné si v rámci toho predstaviť nielen znižovanie alebo ich rušenie. Ale, naopak, aj zvyšovanie napríklad v oblasti materských škôl. "Reforma bude, pokiaľ ide o optimalizáciu siete škôl, bolestivá, treba s tým počítať, pretože ide aj o optimalizáciu nákladov, o počet budov a podobne," upozornil Plavčan.
Gröhling zdôraznil, že racionalizácia musí byť, len ho zaujíma kto o nej rozhodne a na základe čoho. "Keď chcete racionalizovať, tak musíte racionalizovať celú sieť a potom racionalizujte aj priamo riadené organizácie, ktoré máte," tvrdí poslanec.
Gröhling teda tvrdí, že racionalizácia je nutná, ale zároveň sa však pýta, kto bude zodpovedný za rušenie škôl a na základe čoho racionalizáciu budú robiť, keďže nemáme dáta o uplatniteľnosti žiakov podľa vyštudovaných škôl. Upozornil pritom aj na fakt, že aj ministerstvo školstva malo racionalizovať sieť svojich priamo riadených organizácií, no doteraz sa tak nestalo. Plavčan tvrdí, že za rozhodnutím pri racionalizácii bude ministerstvo. Ak zriaďovatelia budú chcieť školu udržať, budú musieť hľadať zdroje na jej dofinancovanie. Plavčan však hovorí, že sa nemôže k racionalizácii vyjadrovať konkrétne, keďže pracovné skupiny stále pracujú na tézach. Minister zároveň odmietol, že racionalizácia by mala priniesť iba kozmetické úpravy.

Nevyhli sa ani platom
Diskutujúci sa venovali taktiež platom učiteľov. "Požiadavky, ktoré majú, hovoria o 25 percentách, tým vyhovieť nevieme. Pretože, ak sa hovorí o iných požiadavkách, napríklad o desiatich percentách na celý rok, tak potom týchto desať percent by pohltilo celú sumu navýšenia rozpočtu rezortu, ktoré bolo vybojované na to, aby sme mohli uskutočniť reformu, ale je potrebné mať finančné prostriedky aj na to, aby sme mohli uskutočniť iné reformné kroky, ktoré sa týkajú aj kvality poskytovania vzdelávania," povedal v relácii minister školstva.
Podľa Plavčana je viacero modelov, ako pristúpiť k zvyšovaniu platov. Vie si predstaviť, že by sa platy učiteľov diferencovali na základe kvality vzdelávania, podľa ochoty na sebe pracovať či využívať nové metódy výučby.
"Myslíme si, že peniaze na rok 2017 umožňujú relatívne slušné zvýšenie platov. Je nejasné, prečo boli financie presunuté na ministerstvo vnútra a či tam je nejaká pridaná hodnota. Skôr by som povedal, či nezačneme uvažovať o novom spôsobe financovania a odmeňovania, či ho nechceme absolútne zmeniť," povedal v relácii Gröhling.
Navrhol, či by nemal byť stanovený jeden základný plat kompletne, ktorý by vlastne vyriešil vstupné mladých učiteľov. "Následne jednotlivé ohodnocovanie krokov, samozrejme, nejaká pevná stanovená časť, čo sa týka osobnostných príplatkov, ale tá tretia časť, ktorá by tam bola, tá by závisela od kvality, ktorú stále nevieme merať," myslí si poslanec.
Minister školstva zopakoval, že učitelia si zaslúžia vyššie platy, ako majú dnes, napriek tomu, že názory sa rôznia. "Máme vytvorenú rezervu na rokovanie s odbormi, aby sa zvýšili platy učiteľov v roku 2017, ide skôr o model, ako to urobiť," konštatoval.
Pri navyšovaní platu učiteľov by sa podľa ministra mal spočiatku zvyšovať plošne (každoročne o šesť percent) a následne by sa mal zohľadniť princíp zásluhovosti. ***Zdroj: TASR, SITA***

Na archívnej snímke Branislav Gröhling. *Zdroj: TASR/Štefan Puškáš*

Na archívnej snímke minister školstva Peter Plavčan.
Zdroj: SITA/Marko Erd

Študenti a učitelia VŠ môžu získať štipendiá do Švajčiarska

Slovenskí vysokoškoláci, vysokoškolskí učitelia, vedci a mladí umelci sa môžu uchádzať o štipendiá ESKAS na študijné alebo výskumné pobyty vo Švajčiarsku. V ponuke sú štyri typy štipendií, a to študijný pobyt pre umelcov či študentov umeleckého zamerania, štipendium na postgraduálny pobyt, štipendium na výskumný pobyt a štipendium pre postdoktorandov. Záujemcovia sa o ne môžu uchádzať do 2. novembra. Informovala o tom administrátorka štipendií a grantov Jana Velecká z organizácie SAIA.

Štipendiá na základe ponuky švajčiarskej vlády udeľuje Federálna komisia pre štipendiá pre zahraničných študentov ESKAS. Na Slovensku ich administruje nezisková organizácia SAIA. Bližšie informácie o podmienkach udelenia štipendia, ako aj o spôsobe podania žiadosti sú zverejnené na internetovej stránke www.granty.saia.sk. Záujemcovia ich môžu získať aj od pracovníkov SAIA v Bratislave, Banskej Bystrici, Košiciach, Nitre a v Žiline. Slovenská akademická informačná agentúra je mimovládna nezisková organizácia, ktorá od roku 1990 svojimi programami a službami posilňuje občiansku spoločnosť a pomáha internacionalizácii vzdelávania a vedy na Slovensku. Na základe zmlúv s ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu ako aj s Úradom vlády SR a s ďalšími organizáciami administruje viacero štipendijných a grantových programov v oblasti vysokoškolského vzdelávania a vedy pre záujemcov zo Slovenska aj zo zahraničia. Zároveň poskytuje informácie o štúdiu v zahraničí pre záujemcov zo Slovenska ako aj informácie pre záujemcov zo zahraničia o štúdium na Slovensku. ***Zdroj: SITA***

Vzdelanie a hodnoty, ktoré odovzdávame študentom, sú odrazom toho, kam smerujeme

O prezidentovi Slovenskej republiky Andrejovi Kiskovi je známe, že sa intenzívne venuje oblasti školstva a vzdelávania. Počas svojich prejavov a príhovorov sa často vyjadruje práve k tejto problematike. Učiteľské prostredie nie je pre neho neznámy pojem, pochádza totiž z učiteľskej rodiny. Študoval mikroelektroniku na Elektrotechnickej fakulte Slovenskej technickej univerzity v Bratislave. Univerzita Komenského v Bratislave mu pri príležitosti 95. výročia univerzity udelila pamätnú medailu. Sám tvrdí o tom, aké je dôležité vrátiť úctu k učiteľskému povolaniu, inak sa učiteľmi nebudú stávať tí najlepší z najlepších. O svojom pohľade na slovenské školstvo a vzdelávanie, na pedagógov a o svojich skúsenostiach nám porozprával v nasledujúcich riadkoch.

Narodili ste sa v učiteľskej rodine. Pravdepodobne Vám bola oblasť školstva blízka od útleho veku. Pociťovali ste problematiku školstva už vtedy?

Myslím si, že ja, rovnako ako aj dnešné deti, som žil normálnymi detskými radosťami a starosťami. Deti si neuvedomujú aké dôležité je školské prostredie pre ďalšie pôsobenie človeka. A tak to má byť. Významnosť kvality vzdelávania si musia uvedomovať rodičia, učitelia a tvorcovia politík tohto štátu. To, ako bude vyzerať naša spoločnosť o tridsať rokov, záleží od toho, ako dobre ju budú pripravení viesť súčasní študenti. Vzdelanie, ktoré im dnes ponúkame, hodnoty, ktoré im vštepujeme, sú odrazom toho, kam smerujeme. A ja sa pýtam, či pre lepšiu budúcnosť Slovenska robíme dosť. Či je balík peňazí určený pre školstvo odrazom záujmu Slovenska rásť a stúpať v hodnoteniach kvality. Či sme na dobrej ceste.

Na základe toho, že ste boli obklopení učiteľmi aj doma, viete to teraz porovnať? Do akej miery sa podľa Vás zmenilo postavenie učiteľa v porovnaní s minulosťou?

Veľmi. Do spoločnosti musíme vrátiť úctu k učiteľskému povolaniu, inak sa učiteľmi nebudú stávať tí najlepší z najlepších, ako tomu niekedy bolo. Pedagogické fakulty sú dnes pre mladých ľudí často druhou až treťou voľbou pri výbere vysokej školy. Povolanie učiteľa sa stáva málo atraktívnym, a to je pre spoločnosť a kvalitu vzdelávania veľmi nebezpečný jav. Na druhej strane, treba tiež myslieť na to, že škola už nie je jediným prostredím, kde sa naše deti vzdelávajú, a tak prišla o časť úcty a rešpektu, ktoré v minulosti vyvolávala. Do škôl prichádzajú deti, ktoré sú iné ako pred dvadsiatimi, tridsiatimi rokmi, aj rodičia majú iné nároky ako predtým. Na toto všetko musia byť učitelia pripravení.

Ako vnímate nasledujúce mesiace, čo sa týka školstva a učiteľov?

Vidím dve dôležité veci, ktoré sa v najbližšom čase odohrajú. Čakám, ako bude vyzerať ministerský návrh programu rozvoja výchovy a vzdelávania na najbližšie roky. A tiež som zvedavý, aké budú výsledky verejnej diskusie k tomuto návrhu a aká bude jeho záverečná podoba. Po druhé, rozprávame sa v čase, keď ešte nie je zrejmá finálna podoba rozpočtu na budúci rok a ja očakávam, že práve v ňom sa ukáže, akou prioritou tejto vlády školstvo naozaj je.

Čo je podľa Vás najväčší problém slovenského školstva?

Školstvo má viacero veľkých problémov. Z veľkej časti za to môže nedostatočný záujem politických špičiek povýšiť školstvo na prioritu našej krajiny. Dôkazom je 15 ministrov školstva, ktorí sa na Slovensku od samostatnosti vystriedali. Žiadny iný rezort nečelil toľkým personálnym zmenám, toľkým koncepciám a ad hoc predstavám politických lídrov ako tento. Od nástupu do funkcie opakujem, že toto musí skončiť a školstvo sa musí stať prioritou vlády. V konkrétnej rovine, v systéme vzdelávania, vidím problém v tom, že naše školy nie sú pripravené hľadieť na každého žiaka individuálne a podporovať ho. Súvisí to s tým, koľko peňazí v školstve je, či nám dobre funguje podporný systém v školách, s motiváciou učiteľov a s mnohými ďalšími vecami.

A naopak, v čom vidíte najväčší potenciál nášho školstva?

...že napriek všetkým problémom, o ktorých dnes vieme, sú v našom školstve zapálení riaditelia škôl, učitelia ochotní meniť seba samých, a aj školy, na ktorých učia.

Keby sa dala urobiť hneď zajtra jedna veľká zmena v školstve, aká by to bola?

Ťažká otázka, ale poviem to takto: dobrá dohoda v spoločnosti o tom, aké deti by mali vychádzať z našich škôl. To sa síce nedá spraviť „zajtra“, ale viem si predstaviť, že aj k takejto dohode môžeme dospieť pomerne rýchlo. Určite treba viac peňazí; pre učiteľov, nepedagogických zamestnancov, na vybavenie škôl. A určite je potrebné dať viac slobody pre školy samotné; nie v tom, čo budú učiť, ale ako a akým tempom to budú učiť.

Na archívnej snímke prezident SR Andrej Kiska.

Zdroj: TASR/Oliver Ondráš

Aké sú Vaše skúsenosti pri stretnutiach s učiteľmi a zamestnancami škôl?

Veľmi rozdielne. Videl som školy, v ktorých učitelia, a aj žiaci sršali energiou. Pýtali sa, provokovali a skúšali ma.

Ale videl som aj školy, v ktorých akoby prevládla rezignácia nad tým, čo sa dá spraviť inak alebo lepšie. Povzbudenie potrebujú jedni aj druhí. A nielen morálne, od prezidenta, ale aj konkrétne v podobe opatrení rezortu.

Je podľa Vás šanca na rýchle a okamžité zmeny v oblasti školstva a vzdelávania?

Je. Ale závisí to od mnohých vecí: ochoty, odhodlania, porozumenia a, samozrejme, od ľudí, a v tomto prípade určite aj od politikov, ktorí majú možnosti a právomoc veci meniť. Myslím si, že by sme sa nemali rozprávať o tom, či tu taká šanca je – ale o tom, že takéto zmeny vieme urobiť rýchlo, a koľko do toho musíme investovať.

Ako sa pozeráte na opakujúce sa štrajky učiteľov v uplynulom roku?

Štrajk považujem za hraničné riešenie situácie. Ale je to určite legitímna forma protestu, ak je situácia naozaj vážna alebo, ak sa tým, ktorých sa bezprostredne týka, nedostáva normálnych odpovedí.

Podporujete program Teach for Slovakia, ktorého myšlienka spočíva v pritiahnutí lídrov do slovenského školstva, ktorí by ho zmenili a zároveň by motivovali deti k lepším výsledkom v škole. Je o Vás známe, že aktívne podporujete tento program a ste jeho veľkým fanúšikom. Môžeme hovoriť o tom, že je to Vaša „srdcovka“?

Teach for Slovakia je jeden z tých programov, ktoré si zaslúžia našu mimoriadnu pozornosť. Pretože prišiel, podobne ako napríklad Komenského inštitút, s myšlienkou, že do našich škôl potrebujeme dostať nadaných, nadšených a odhodlaných mladých ľudí, ktorí toto prostredie nielen pozdvihnú, ale majú ambíciu v tomto prostredí aj zostať.

Čím si Vás program získal a aké sú Vaše skúsenosti s týmto programom?

Bol som v júni na odovzdávaní diplomov prvým absolventom tohto programu. Videl som desiatku mladých ľudí, ktorí prešli veľký kus cesty. Majú dnes svoj vlastný názor a skúsenosť aj z druhej strany, a preto veľmi rád počúvam ich názor na naše školy, naše deti, a ich žiakov. A videl som radosť z toho, čo dokázali pre deti, s ktorými boli v takmer dennodennom kontakte, pre seba samých.

Čo by ste na záver odkázali učiteľom, pedagógom a zamestnancom škôl a školských zariadení, ktorým sa Učiteľské noviny dostanú do rúk?

Chcem im poďakovať za ich vzácnu prácu a popriať im, aby tak ako doteraz, živili záujem o to najcennejšie, čo táto krajina má, o naše deti. Chcem ich ubezpečiť, že rovnako ako doposiaľ sa o naše školstvo budem intenzívne zaujímať, budem sa pýtať, čo sa v ňom deje a ako posunúť dopredu, a spravím všetko preto, aby sa stalo prioritou tejto krajiny.

Martina Baumann

Vyzvanie pre národný projekt „Škola otvorená všetkým“

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky vyhlásilo dňa 5. októbra 2016 vyzvanie pre národný projekt „Škola otvorená všetkým“. Projekt bude realizovať Metodicko-pedagogické centrum. Cieľom národného projektu je zabezpečiť rovnaký prístup ku kvalitnému vzdelávaniu a zlepšiť výsledky a kompetencie detí a žiakov materských a základných škôl.

V rámci projektu sa bude podporovať model inkluzívneho vzdelávania, ktorého podstatou je právo každého dieťaťa na kvalitné vzdelanie s dôrazom na búranie bariér znemožňujúcich rovnocenný prístup k vzdelávaniu. K tomu významnou mierou prispeje zapojenie predovšetkým pedagogických asistentov, ako i odborne pripravených pedagógov a profesionálnych odborníkov z oblasti psychológie, špeciálnej pedagogiky či sociálnej pedagogiky, ktorí vytvoria spoločné odborné tímy na podporu detí a žiakov, a takisto aj zapojenie rodičov. V rámci národného projektu sa plánuje podporiť viac ako 500 nových pracovných miest pedagogických asistentov a odborných zamestnancov v materských a základných školách. Neformálne vzdelávanie a celodenný výchovno-vzdelávací systém podporí kompetencie potrebné pre zvýšenie školskej úspešnosti detí a žiakov.

Projekt nadväzuje na výsledky a dobrú prax predchádzajúcich úspešných projektov: MRK I - Vzdelávaním pedagogických zamestnancov k inklúzii marginalizovaných rómskych komunít, MRK II - Inkluzívny model vzdelávania na predprimárnom stupni školskej sústavy a PRINED - Projekt inkluzívnej edukácie.

Národný projekt bude spolufinancovaný z prostriedkov Európskeho sociálneho fondu v rámci prioritnej osi Vzdelávanieoperačného programu Ľudské zdroje.

Zdroj: www.minedu.sk

Ilustračné foto, zdroj: TASR/Milan Kapusta

Dieťa už nebude možné odobrať v škole pred očami spolužiakov

Odobratie dieťaťa na základe súdneho rozhodnutia sa už nebude môcť diať pred jeho spolužiakmi v škole a výkon rozhodnutia bude možné odložiť. Dohodlo sa na tom ministerstvo spravodlivosti s rezortom práce, sociálnych vecí a rodiny v reakcii na medializovaný prípad odobratia malého Marca. Novela vyhlášky účinná od júla posilnila postavenie sociálnych pracovníkov v celom procese.

Poslancov Národnej rady SR o tom na zasadnutí parlamentného výboru pre sociálne veci informovali ministerka spravodlivosti Lucia Žitňanská a minister práce Ján Richter. Výbor vzal ich správu o prípade maloletého chlapca a návrhu systémových opatrení, ktorú vypracovali spoločne s rezortom školstva, na vedomie.

Spoločné vzdelávanie

Rezorty sa dohodli a začínajú praktizovať spoločné vzdelávanie – školenia sudcov, vyšších súdnych úradníkov a sociálnej kurately. Súčasťou vzdelávania má byť aj praktický tréning konkrétnych situácií.

„Aj tie zručnosti sú dôležité, ale aj výmena poznatkov a skúseností. Je dobré, keď títo ľudia spolu vedia komunikovať,“ zdôraznila ministerka spravodlivosti Lučia Žitňanská.

Sociálni pracovníci sa budú podieľať na vypracovaní plánu o tom, kde a akým spôsobom sa výkon rozhodnutia uskutoční. „Nová právna úprava pozná aj odklad výkonu rozhodnutia vtedy, ak by ním bolo ohrozené zdravie, život, podmienky dieťaťa, v ktorých žije. Ak by to bolo preukázateľne na ujmu dieťaťa. Dieťa môže byť napríklad choré,“ priblížila Žitňanská.

Lehoty odkladu určené nie sú, každý prípad sa bude posudzovať individuálne.

Richter vie podľa vlastných slov garantovať, že sa už nezopakuje prípad podobný odobratiu Marca. „Sociálny pracovník bude mať ďaleko väčšie právo a postavenie hovoriť nielen k systému odobratia, ale aj k príprave, ako má ten akt prebiehať. Ja som presvedčený, že aj ďalšie vzdelávacie aktivity sú veľmi dôležité s nácvikom možného postupu pri takýchto nepríjemných udalostiach, ktoré život prináša,“ konštatoval.

Bez účasti ostatných detí

Ako dodal, úlohou všetkých zúčastnených bude pripraviť podmienky na to, aby tieto udalosti boli pre deti čo najmenej stresujúce. „Ak by to malo byť na úrovni školy, nikdy tam nemôžu byť ostatné deti. Ale ja osobne dávam také odporúčania, nech sociálni pracovníci urobia všetko pre to, aby na území školy takéto akty neprebiehali. Vždy je lepšie to rodinné prostredie, kde sa dieťa necíti tak stresovane,“ povedal Richter.

Predsedníčka sociálneho výboru Alena Bašistová považuje predloženú správu za komplexnú. „Podstatné je, aby sa dodržiavalo to, čo je tam pripravené. To nosné je na pleciach ministerstva spravodlivosti. To, čo je urobené správne, je spolupráca s ministerstvom práce a s orgánom sociálno-právnej ochrany. Do budúcna by som ocenila aj prizvanie ďalších odborníkov z radov psychológov, psychiatrov či špeciálnych pedagógov,“ zhodnotila.

Zdroj: TASR

Pedagogický ústav tvorí materiál o národnostných menšinách

Expertný tím v Štátnom pedagogickom ústave pripravuje doplňujúci učebný materiál "Zoznámme sa, národnostné menšiny“. Hlavným cieľom je pripraviť so zástupcami trinástich národnostných menšín publikáciu, ktorá bude zameraná na históriu a kultúru národnostných menšín v Slovenskej republike. Určená má byť pre žiakov druhého stupňa základných škôl. Informovalo o tom ministerstvo školstva na svojej internetovej stránke.

Cieľom je poskytnúť žiakom základné informácie a zvýšiť povedomie o národnostných menšinách, ktoré žijú na Slovensku. Chcú tak podporiť toleranciu a vzájomnú akceptáciu žiakov v školskom aj mimoškolskom prostredí. Publikácia má byť doplňujúcim učebným materiálom k dejepisu, ale aj k iným humanitným predmetom. "Veríme, že doplňujúci učebný materiál o dejinách a kultúre menšín, žijúcich na Slovensku, prispeje k poznaniu, zvýšeniu tolerancie a vzájomnej akceptácii žiakov v škole i mimo nej," povedal riaditeľ Štátneho pedagogického ústavu Ľudovít Hajduk.

Zdroj: SITA

Národný štipendijný program podporí štúdium a výskum občanov SR v zahraničí

Vyše 1400 slovenských študentov a doktorandov už absolvovalo študijný alebo výskumný pobyt v zahraničí vďaka štipendiám Národného štipendijného programu (NŠP). Viac ako 1000 študentov a doktorandov získalo aj cestovný grant. V letnom semestri tohto školského roka k nim pribudnú ďalší. Do 31. októbra si totiž môžu podať žiadosť o štipendium na stránke www.stipendia.sk.

Štipendiá sú určené pre študentov a doktorandov slovenských vysokých škôl s trvalým pobytom na Slovensku, na pokrytie životných nákladov na študijný pobyt realizovaný počas 2. stupňa vysokoškolského štúdia a študijný alebo výskumný pobyt počas doktorandského štúdia na vybranej zahraničnej vysokej škole či výskumnej inštitúcii. Podrobné informácie o programe môžu uchádzači získať na webovej stránke programu www.stipendia.sk alebo v pracoviskách SAIA v Bratislave, Banskej Bystrici, Košiciach, Nitre a Žiline.

Študenti, doktorandi v dennej forme štúdia, učitelia vysokých škôl a výskumní pracovníci SAV, ktorí majú trvalý pobyt v Slovenskej republike, sa môžu uchádzať aj o cestovný grant v súvislosti s plánovaným študijným alebo výskumným pobytom v zahraničí.

NŠP Slovenskej republiky je určený aj na podporu mobilít zahraničných študentov, doktorandov, vysokoškolských učiteľov, výskumných a umeleckých pracovníkov na pobyty na slovenských vysokých školách a výskumných organizáciách. V rámci NŠP bolo doteraz schválených 1436 štipendistov zo Slovenska na študijné a výskumné pobyty v rôznych krajinách sveta a vďaka tomuto programu realizovalo svoje študijné pobyty a výskum na Slovensku 1615 štipendistov zo zahraničia.

Vznik NŠP schválila vláda SR uznesením 13. júla 2005. Program je financovaný Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu SR a nezisková organizácia SAIA ho administratívne zabezpečuje na základe zmluvy uzavretej s rezortom školstva. Štipendisti NŠP sú štipendistami vlády Slovenskej republiky.

SAIA, n. o., (Slovenská akademická informačná agentúra) je mimovládna nezisková organizácia, ktorá od roku 1990 svojimi programami a službami posilňuje občiansku spoločnosť a napomáha internacionalizácii vzdelávania a vedy na Slovensku. SAIA na základe zmlúv s ministerstvom školstva ako aj s Úradom vlády SR a s ďalšími organizáciami administruje viacero štipendijných a grantových programov v oblasti vysokoškolského vzdelávania a vedy pre záujemcov zo Slovenska i zo zahraničia, zároveň poskytuje informácie o štúdiu v zahraničí pre záujemcov zo Slovenska, ako aj informácie pre záujemcov zo zahraničia o štúdium na Slovensku.

Ilustračné foto. Zdroj: TASR/František Iván

Zdroj: TASR

Na pedagogickej minikonferencii sa zúčastnilo 35 učiteľov z 3 okresov

Fungovanie škôl v 21. storočí a environmentálna výchova na školách boli hlavnými témami pedagogickej minikonferencie, ktorá sa 7. októbra konala v priestoroch Evanjelického gymnázia Tisovec (EGT). Ako TASR informovala riaditeľka školy Helena Pašiaková, na podujatí sa zúčastnilo 17 pedagógov z EGT a 18 pedagógov z ďalších škôl okresov Rimavská Sobota, Revúca a Poltár. Minikonferenciu zorganizovalo EGT spolu s Komisiou školstva a vzdelávania pri Mestskom zastupiteľstve v Tisovci.

„Týmto podujatím sme nadviazali na veľmi úspešnú predchádzajúcu konferenciu, ktorú sme my tri školy v Tisovci usporiadali pred piatimi rokmi. Rozhodli sme sa preto pokračovať v tradícii a som veľmi rada, že kolegovia z iných škôl prijali naše pozvanie a mohli zažiť rovnako krásnu a podnetnú atmosféru, akú my učitelia EGT zažívame, keď sa zúčastňujeme konferencií, kde sa stretávame s kolegami a vymieňame si skúsenosti," uviedla riaditeľka.

„Hlavnou pointou, ktorú som chcel odovzdať učiteľom je, že veľakrát hovoríme o trvalo udržateľnom rozvoji a snažíme sa ukázať, že nové technológie a technický pokrok nás spasia. Som presvedčený, že technológie sú dobrá vec, ale absolútne nestačia na to, aby nastala zásadná zmena v oblasti ochrany životného prostredia. Pripravil som preto učiteľom aj praktické príklady, ako možno s deťmi pracovať tak, aby tieto zmeny nastali a verím, že im budú inšpiráciou," vysvetlil svoj príspevok Juraj Hipš, riaditeľ centra environmentálnej a etickej výchovy Živica.

Druhým odborníkom, ktorý na konferencii vystúpil, bol Vladimír Burjan, šéfredaktor a vydavateľ časopisu Dobrá škola. Jeho príspevky boli zamerané na premeny profesie učiteľa a možnosti fungovania školstva v budúcnosti. „Doba sa zmenila, zmenili sa deti i spoločnosť. Moja prednáška bola teda o tom, že ak budú učitelia naďalej chápať a vykonávať svoju profesiu tak, ako doteraz, bude to škrípať. Deti to budú odmietať, revoltovať, efektívnosť vzdelávania bude nízka a učitelia budú z toho frustrovaní," priblížil Burjan.

Zdroj: TASR

Festival Noc výskumníkov tento rok ukázal, že veda nemusí byť nuda

Výročný desiaty ročník festivalu vedy – Európska Noc výskumníkov 2016, najväčšie vedecko-popularizačné podujatie na Slovensku sa uskutočnilo v piatok 30. septembra v Bratislave, Banskej Bystrici, Žiline, Košiciach, Poprade a Tatranskej Lomnici.

„Noc výskumníkov má ukázať, že aj v slovenských podmienkach sa dá robiť kvalitný výskum s praktickým využitím v priemysle, ale aj v bežnom živote," tvrdí Petra Lipnická, predsedníčka správnej rady o.z. Slovenská organizácia pre výskumné a vývojové aktivity (SOVVA). Podujatie sa od svojho prvého ročníka stala najväčším vedecko-popularizačným podujatím nielen na Slovensku.V šiestich mestách prezentovali slovenskí vedci výsledky ich práce, technológie.

Ani deti neobišli naprázdno, pripravili pre tvorivé aktivity. Minulý rok navštívilo festival viac ako 166-tisíc ľudí, ktorí mali možnosť vidieť v šiestich slovenských mestách viac ako 200 expozícií a 1000 vedcov. „Sme najväčším podujatím aj v rámci Európskej noci výskumníkov a tento ročník bude ešte väčší ako minulý," dodáva Pavol Sabela, riaditeľ SOVVA.

Idea festivalu

Noc výskumníkov je paralelne organizovaná v 33 štátoch Európy a hlavnou snahou komisie je pod mottom „Researchers are amongus" – Výskumníci sú medzi nami, priblížiť verejnosti výskumníkov ako „obyčajných" ľudí s neobyčajným povolaním.

Vysvetliť, čo ich motivuje k neustálemu bádaniu, aké otázky si najčastejšie kladú, k čomu ich práca priviedla a ako je možné výsledky ich výskumu uplatniť v bežnom živote.

Stará tržnica v Bratislave otvorila svoje brány

Bratislava sa spolu s ďalšími piatimi mestami na Slovensku a ako jedno z mnohých miest z 33 krajín zapojila do celoeurópskeho vedecko-popularizačného podujatia Európska Noc výskumníkov 2016. Brány Starej tržnice na Námestí SNP, kde sa konalo hlavné podujatie v rámci bratislavskej časti, otvoril už o 9.00 h moderátor Vlado Voštinár.

Nadrozmerný 3D hologram mozgu

Jedným z najväčších lákadiel festivalu bol určite nadrozmerný 3D hologram ľudského mozgu, pričom počas komentovanej holografickej prechádzky sa návštevníci dozvedeli napríklad aj to, čo sa deje v mozgu, keď je človek v strese, keď spí, keď vypije alkohol alebo keď je zaľúbený. V Bratislave to posledný septembrový piatok žilo. Celkovo tu bolo pripravených vyše 80 stánkov so stovkami vedcov a výskumníkov, ktorí si pripravili prezentácie a ilustrácie rôznych experimentov či prírodných zákonitostí. Záujemcovia si mohli napríklad na 3D tlačiarni vytlačiť z biomateriálov svoj nos alebo ucho. V stánku Slovenskej technickej univerzity si zas mohli vyskúšať ovládanie robotov prostredníctvom gestikulácie. Festival obohatili aj rôzne panelové diskusie či prednášky.

V Tatrách pozorovali nočnú oblohu

Počas Noci výskumníkov bol v Astronomickom ústave Slovenskej akadémie vied v Tatranskej Lomnici pripravený pre návštevníkov odborný program. Ten bol zameraný na astronomické témy. Ústav bol počas tohto dňa otvorený až do polnoci a vstup bol samozrejme voľný.

Zamestnanci ústavu sprevádzali návštevníkov v jeho priestoroch a predstavili im históriu a súčasnosť astronómie na Slovensku. Hostia si mohli vypočuť multimediálne programy na rôzne astronomické témy. Vo večerných hodinách bola naplánovaná prehliadka nočnej oblohy prostredníctvom prenosných ďalekohľadov.

Počas dňa odzneli tri prednášky na astronomické témy, podané populárno-náučnou formou - o živote hviezd, svete za hranicami slnečnej sústavy a prednáška na tému O záhadných svetoch za Neptúnom a hypotetická Planéta deväť.

Festival vedy Európska noc výskumníkov 2016 v priestoroch obchodného centra Atrium Optima v Košiciach.

Zdroj: TASR/František Iván

Vedecké zaujímavosti v Košiciach

Roboty, levitujúci supravodivý vláčik, formula s minimálnou spotrebou paliva, experimenty s vákuom a mnohé ďalšie vedecké zaujímavosti patrili k lákadlám Noci výskumníkov v Košiciach. V rámci festivalu vedy sa návštevníci mohli pristaviť pri rekordných 70 stánkoch zameraných na rôzne vedecké oblasti. Podujatie s veľkým záujmom detí i dospelých sa konalo v centre Atrium Optima do 21.00 h.

"Cieľom je prezentovať slovenskú vedu širokej verejnosti a priblížiť prácu našich vedcov - čím sa zaoberajú a kam posúvajú svet vedy. Tohto roku sme zaznamenali mimoriadny nárast počtu stánkov, vystavujú tu všetky košické univerzity, takisto ústavy Slovenskej akadémie vied, sú tu aj zástupcovia z Prešovskej univerzity a dokonca aj Slovenskej technickej univerzity v Bratislave," uviedol košický koordinátor podujatia Peter Štofko.

Dopoludnia prilákali interaktívne prezentácie hlavne skupiny žiakov základných a stredných škôl, popoludní zas rodičov s deťmi, ale aj staršie ročníky. Záujemcovia si vyskúšali ovládanie štvorvrtuľového dronu, sledovali schopnosti robotov, videli tajomný mikrosvet, pozreli sa na Košice z vesmírnej družice, spoznali svoju DNA či zažili fyzikálne, chemické alebo biologické pokusy. Program dopĺňali populárno-náučné prednášky, napríklad o automobilizme, urýchľovači elektrónov či genomickej medicíne.

(red) Zdroj: TASR

Na snímke študent medicíny Samuel Vitko pri komentovanej holografickej prechádze mozgom.

Zdroj: TASR/Dano Veselský

V spoločnosti by malo vzdelanie získať späť svoju dôležitosť

Veronika Pavlíková Klindová je absolventkou Filozofickej fakulty UKF v Nitre, kde vyštudovala odbor žurnalistika. Z jej pracovných skúsenosti môžeme spomenúť najmä dvojročné pôsobenie v programe Teach for Slovakia. Okrem toho má za sebou prax projektovej asistentky v Transparency International Slovensko a redaktorky v redakcii TREND, kde sa venovala zdravotníctvu. O tom, že Veronika žije školstvom a problematikou vzdelávania celým svojím srdcom niet pochýb, rozhovor nám totiž poskytla len pár dní po narodení synčeka Olivera. A prečo práve školstvo jej učarovalo natoľko, že v ňom plánuje zotrvať aj naďalej, nám prezradila v nasledujúcich riadkoch. Tiež porozprávala o svojich skúsenostiach priamo so vzdelávaním detí, ktoré majú náročnejšie podmienky pre svoj rozvoj a pomohla nám nazrieť za školskú oponu z druhej strany brehu.

Boli ste súčasťou programu Teach for Slovakia a učili ste na tých najproblémovejších školách na Slovensku. Čo Vás k tomu priviedlo? Aký bol Váš hlavný dôvod, vďaka ktorému ste sa rozhodli podať prihlášku?

Na úvod treba povedať, že školy, na ktorých som pôsobila, nevnímam ako najproblémovejšie. Určite však platí, že mnohé deti, ktoré ich navštevujú, pochádzajú z veľmi náročného prostredia – chudoba, kriminalita, drogy, nezáujem rodiny a podobne. K programu ma priviedla hlavne zvedavosť a potom túžba urobiť niečo viac pre svoju krajinu. Chcela som vedieť viac o podmienkach, kvôli ktorým štrajkovali učitelia v roku 2012 a zároveň ma zaujímali aj deti a ich svet.

V podstate ste sa dostali medzi štrnásť najšikovnejších študentov a absolventov univerzít, ktorí museli prejsť výberom - sitom. Mali ste nejakú prípravu predtým, ako ste si podali prihlášku?

Verím, že máme na Slovensku množstvo šikovnejších absolventov ako ja ù no nie všetci sa zaujímajú o problematiku školstva a vzdelávania. Pred podaním prihlášky som nemala žiadnu špeciálnu prípravu, len som robila to, čo som považovala za správne.

Tým, že ste program absolvovali, zmenil sa Váš život?

Jednoznačne áno. Mala som šťastie, moja rodina mi od detstva vštepovala dôležitosť vzdelania. No až po dvoch rokoch v škole, medzi deťmi a ponorená v systéme až po uši, som si uvedomila, akú kľúčovú rolu hrá v našich životoch a vo vývoji krajiny. Bez vzdelaných ľudí, ktorí rozumejú dianiu okolo seba a ktorým nechýba čitateľská a matematická gramotnosť, nemá Slovensko budúcnosť.

Možno som skončila ako učiteľka, ale odhodlanie prispievať k lepšiemu školstvu ide ďalej.

Aký najsilnejší moment ste za tie dva roky v Teach for Slovakia zažili?

Veľmi ma tešilo, ako sa moji žiaci naučili navzájom pochváliť za dobrú prezentáciu. Najviac ma však dojalo, keď ma môj žiak, veľký tvrďas, na konci školského roka objal.

Boli aj kritické momenty? Chvíle, kedy ste to už chceli vzdať?

Pamätám si prvý rok, ako po vianočných prázdninách na mňa prišla obrovská clivota. Pôsobila som na špeciálnej základnej škole v Levoči. Tam som bývala cez týždeň, cez víkendy sme mali školenia a manžel bol doma v Bratislave. Videli sme sa tak každý druhý týždeň počas víkendu. Bolo to veľmi náročné obdobie. Ale stále som si opakovala, že ak naši rodičia prežili dva roky na vojne, my to musíme zvládnuť tiež. No bolo to veľmi ťažké, vtedy som rozmýšľala aj o odchode z programu.

Boli ste v pozícii učiteľa, kedy sa deti učili od Vás. Bol niekedy moment, keď ste sa učili niečomu Vy od detí?

Celý čas. Dali mi príučku z trpezlivosti a dôslednosti. Zároveň som sa musela naučiť, ako dávať jasné a pekne odkrokované pokyny.

Mali ste podporu rodiny? Zrejme ste sa na nejaký čas museli rozlúčiť so súkromným životom a zvykom, ktoré ste predtým mali. Bolo to náročné?

Keď som sa hlásila do programu v podstate som nevedela úplne do čoho idem. Ani môj manžel to netušil, no celý čas ma podporoval. Prvý rok, kým som bola v Levoči, sa môj život úplne zmenil.

Zo zabehnutého rodinného pohodlia som sa zrazu vrátila, z môjho pohľadu, na taký internátny štandard. S kolegami z programu sme dokonca zvykli hovoriť o živote pred TfS. Pre mňa bolo najťažšie práve odlúčenie od najbližších a priateľov.

Zopakovali by ste si program opäť aj dnes?

Určite áno. Len by som sa asi lepšie pripravila na to odlúčenie.

Možno by som s manželom vymyslela lepší plán s cestovaním cez polku Slovenska.

Po ukončení programu ste mali možnosť stážovať aj na ministerstve školstva. Čo presne ste počas stáže vykonávali? A ako hodnotíte svoje pôsobenie na ministerstve?

Na ministerstve som stážovala na komunikačnom odbore. Hlavnou náplňou preto bola tvorba tlačových príspevkov na stránku ministerstva, príprava a rešerš materiálov k mediálnym výstupom.

S kolegom z programu Alexandrom Jakubčom sme sa zúčastnili aj porady s vedúcimi odborov a ministrom. Bolo celkom zaujímavé vidieť svet ministerstva z druhej strany.

Aký bol Váš život pred a aký je teraz? Venovali ste sa školstvu už dlhšie, alebo ste sa začali o túto oblasť zaujímať až účasťou v Teach for Slovakia?

Predtým som sa o školstvo zaujímala len zbežne, netušila som o tom, v akých problémoch sa nachádza. Dnes to vnímam ako kľúčovú oblasť. Ak sa spoločnosť nezačne viac zaujímať o vzdelávanie a možnosti, čo a ako zmeniť na našich školách a prístupe k učeniu, tak sme ako národ stratení.

Plánujete zostať pri školstve naďalej?

Určite áno.

Momentálne je opäť aktuálna problematika štrajkov, štrajkovej pohotovosti. Ako to vnímate Vy?

Je dôležité, aby sa učitelia, a všetci, ktorých sa školstvo týka a angažujú sa v ňom, vo svojich požiadavkách zjednotili.

Dobrým príkladom, ako dosiahnuť cieľ, je príklad z Čiech, kde sa tento rok podarilo učiteľom čiastočne presadiť svoje požiadavky, pričom ich podporila aj ministerka školstva.

Čo je podľa Vás nevyhnutné zmeniť na slovenskom školstve?

Postupne asi všetko. Od prístupu jednotlivcov, čím myslím rodičov, zriaďovateľov, učiteľov, cez prípravu budúcich pedagógov až po systémovú zmenu. Po celom Slovensku nájdeme v školách skvelých ľudí, ktorí sú svojou dlhoročnou službou tými skutočnými hrdinami. Často pracujú v podmienkach, kde chýba finančné ale aj spoločenské uznanie. No napriek byrokracii a zväzujúcemu systému sa sústredia na deti a denno denne ich dokážu naučiť viac, ako predpisujú učebnice. V školstve potrebujeme mať sebavedomých a kvalitných ľudí, v spoločnosti však potrebujeme, aby vzdelanie získalo späť svoju dôležitosť.

Ak by ste niečo mohli odkázať slovenským učiteľom, čo by to bolo?

Aby si viac verili. Aby sa nebáli robiť veci inak. Aby v prvom rade hľadeli na žiakov.

Martina Baumann

Školy zapojené do projektu Moja prvá škola sa môžu tešiť na pestré jesenné aktivity a možnosť vyhrať atraktívne ceny

S ambíciou priniesť inovatívnu výučbu už na prvý stupeň základných škôl odštartoval v máji tohto roka projekt Neziskovej organizácie EDULAB „Moja prvá škola“. V projekte sa prepája moderná metodická príručka pre učiteľov s novým vzdelávacím portálom Kozmix.sk a v spoločnom tandeme smeruje k obohateniu tradičnej výučby na prvom stupni základnej školy o nové metódy, formy a trendy.

O tom, že možnosť modernej a inšpiratívnej výučby školy a učiteľov oslovila, svedčí aj ich enormný záujem o účasť v projekte „Moja prvá škola“. V priebehu krátkeho času sa do projektu stihlo zaregistrovať okolo 1 300 škôl a viac ako 6 000 učiteľov. Zvyšné školy sa môžu zapojiť do konca roka 2016.

Prečo taký záujem?

Svoju úlohu istotne zohráva nedostatok kvalitných učebných materiálov na 1. stupni, ale určite aj kvalita tých, ktoré učitelia získajú v rámci projektu. Napríklad, metodika Moja prvá škola je vytvorená učiteľmi z praxe v spolupráci s odborníkmi na pedagogiku z Pedagogickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove, ktorí sa do svojich tém pretavili praktické skúsenosti z dlhoročnejvýučby. Výsledkom je učebná pomôcka pre učiteľa, ktorá obsahuje návod na viac ako 250 nových aktivít. V nich sú zakomponované inovatívne učebné metódy a postupy, ako napríklad obrátené vyučovanie, rovesnícke vzdelávanie, tvorba pojmových máp, projektové vyučovanie, storytelling a mnohé ďalšie.

Kvalitatívne na vysokej úrovni je aj vzdelávací portál KOZMIX (www.kozmix.sk), ktorý učitelia bezplatne využívajú v projekte Moja prvá škola. Obsahuje viac ako 500 lekcií pre 11 predmetov vyučovaných na prvom stupni základnej školy, okrem toho viac ako 600 animácií a 1 400 digitálnych interaktívnych cvičení. Obsah portálu korešponduje so Štátnym vzdelávacím programom. Veľkým prínosom je aj prepojenie na bežne dostupné učebnice používané na 1. stupni základných škôl, ktoré dodáva práci s portálom nový rozmer. Rovnako ako pri metodike, je odborným garantom vzdelávacieho portálu Pedagogická fakulta Prešovskej univerzity v Prešove.

Zapojených učiteľov a ich žiakov čakajú na jeseň pestré aktivity

Jednou z noviniek je kolekcia metodík pre projektové vyučovanie Kozmix Science. Prostredníctvom projektov zameraných na empirické skúmanie sveta a tvorivosť sa žiaci zoznámia s témami prírodných, ale aj spoločenských disciplín. Učitelia si môžu vybrať až z 11 projektov a ku každému z nich dostanú podrobnú metodiku. Pre najlepšiu skupinu žiakov sa pripravuje úplne nová trieda 21. storočia v spolupráci so študentmi z Vysokej školy výtvarných umení. Ďalšou z naplánovaných jesenných aktivít je Hviezdna súťaž s Kozmixom. Už koncom septembra dostanú učitelia zo zapojených škôl prvú zo sady hracích kariet pre svojich žiakov, ktorí po splnení zadaných úloh budú na karty lepiť nálepky za úspešne

vyriešené vzdelávacie aktivity. Ďalšie hracie karty pre Hviezdnu súťaž budú dostupné v časopise Kozmix, v ktorom učitelia aj žiaci nájdu množstvo vzdelávacích a voľnočasových aktivít.

Prečo je Hviezdna súťaž s Kozmixom pre žiakov prospešná?

Súťaž nie je samoúčelná, okrem zábavy má totiž aj významný vzdelávací rozmer. Do vzdelávacieho procesu prináša prvky takzvanej gamifikácie. To znamená, že žiaci sa učia a popri tom sú zapojení do hry, v ktorej postupne získavajú nálepky a spolu s Kozmixom a jeho kamarátmi prechádzajú vzdelávacoherným príbehom piatich hracích kariet. Gamifikácia dopĺňa k vzdelávaniu ďalšiu motivačnú vrstvu, keďže prirodzene smeruje žiakov k riešeniu ďalších úloh. Učiteľ vďaka Hviezdnej súťaži získa nástroj motivácie žiakov k vzdelávaniu prostredníctvom hry. Samozrejme, že okrem prvkov gamifikácie sú nemalým príspevkom k motivácii aj ceny, ktoré sú pripravené pre žiakov aj pre učiteľov.

Aké sú výhry v Hviezdnej súťaži s Kozmixom?

Odmenou za účasť v súťaži je množstvo atraktívnych cien nielen pre žiakov, ale aj ich rodiny, triedy, učiteľov a školy. Ich zoznam je dostupný na www.kozmix.sk. Hlavnou cenou pre školu je koncert speváčky Márie Čírovej, ktorý sa uskutoční priamo v priestoroch vyžrebovanej víťaznej školy.

A čo ostatné školy?

Získať modernú metodickú príručku pre učiteľov, prístup na vzdelávací portál Kozmix.sk, zapojiť sa do jesenných projektových aktivít a získať tak atraktívne ceny môžu aj základné školy, ktoré sa do projektu Moja prvá škola zatiaľ neprihlásili. Aby toho stihli čo najviac, mali by tak urobiť čo najskôr, najneskôr však do konca roka 2016.

Milan Kisztner

Prvostupniari, inšpirujte sa metodickou príručkou Moja prvá škola

Inovácie v oblasti vzdelávania sú nevyhnutné k tomu, aby z prostredia našich škôl vychádzali mladí ľudia, ktorí sa budú ďalej rozvíjať a nájdu si zmysluplné uplatnenie. K tomu sú však, okrem iného, potrebné aj moderné vzdelávacie materiály pre pedagógov, vrátane tých na 1. stupni základných škôl, kde ich je kritický nedostatok.
Zaplniť aspoň čiastočne túto medzeru, inšpirovať učiteľov, predstaviť im najnovšie trendy vo vzdelávaní, a navyše im sprístupniť moderné učebné materiály v súlade so ŠVP, to je cieľom projektu Moja prvá škola neziskovej organizácie EDULAB. Projekt sa stretol s obrovským záujmom škôl aj pedagógov.
Stále sú však školy, ktoré sa do projektu z rôznych dôvodov nezapojili, takže ich pedagógovia nemajú možnosť získať a používať modernú metodickú príručku Moja prvá škola a inšpirovať sa ňou na vyučovaní.
Tým pádom nemajú prístup na portál Kozmix.sk, ani nemajú možnosť zapojiť sa do ďalších aktivít projektu.
V snahe sprístupniť aj týmto pedagógom aspoň časť obsahu pre využitie vo výučbe, EDULAB v spolupráci s Učiteľskými novinami prinesie postupne ukážky tém a aktivít použiteľných na rôznych predmetoch 1. stupňa základnej školy.

2. diel: Prírodoveda / ČO VŠETKO MAJÚ ŽIVOČÍCHY SPOLOČNÉ A ČÍM SA ODLIŠUJÚ / 4. Ročník / Kto sú moji príbuzní. 97
Prírodovedu na prvom stupni môžeme chápať ako prvý krok k poznaniu prírodných vied a ich predmetu skúmania – prírody. To pravé poznanie však nevzniká memorovaním vedomostí, ale empirickým zážitkom. V nasledujúcej aktivite autorka skombinovala prvky tímovej práce, gamifikácie a outdoorového učenia. Cieľom je, aby sa žiaci prostredníctvom pohybovej aktivity zoznámili so základným členením stavovcov.

AKTIVITA
Aktivitu „Kto sú moji príbuzní“ nájdete spolu s viac ako 500 ďalšími inšpiratívnymi príkladmi v metodickej príručke Moja prvá škola, ktorá je súčasťou rovnomenného projektu. Na stránke *www.mojaprvaskola.sk* nájdete všetky informácie o projekte ako aj ukážku metodickej príručky na stiahnutie.

Aktivita 4: Kto sú moji príbuzní?

Ciele aktivity: zaradiť zástupcov stavovcov do správnej skupiny, opísať charakteristické znaky skupiny stavovcov, vysvetliť vzťah vybraných druhov stavovcov k prostrediu, v ktorom žijú **Metódy a formy:** opis, vysvetľovanie, outdoorové vyučovanie, gamifikácia, tímová spolupráca **Didaktické prostriedky:** kartičky s obrázkami alebo názvami stavovcov **Kľúčové pojmy:** kapor obyčajný, šťuka obyčajná, skokan hnedý, ropucha bradavičnatá, jašterica múrová, užovka obyčajná, sýkorka veľká, lastovička obyčajná, drozd čierny, jež tmavý, krt obyčajný, mačka domáca, ryby, obojživelníky, plazy, vtáky, cicavce

outdoorové vyučovanie

gamifikácia

tímová spolupráca

Postup: Uvedenú aktivitu možno realizovať mimo triedy (napr. na školskom pozemku, v parku...) formou gamifikácie. Pravidlá hry spočívajú v tom, že jednotliví žiaci sa majú v čo najkratšom čase zaradiť ku skupine stavovcov, do ktorej patria.

Učiteľ pripraví podľa počtu žiakov sadu kartičiek. Na každej je obrázok alebo názov konkrétneho druhu stavovca (napr. kapor obyčajný, šťuka obyčajná, skokan hnedý, ropucha bradavičnatá, jašterica múrová, užovka obyčajná, sýkorka veľká, lastovička obyčajná, drozd čierny, jež tmavý, krt obyčajný, mačka domáca). Do priestoru učiteľ umiestni kartónové nápisy s jednotlivými skupinami stavovcov: ryby, obojživelníky, plazy, vtáky, cicavce. Každý žiak si vyberie jednu kartičku, tak aby nevidel názov alebo obrázok stavovca.

Žiaci na povel učiteľa obrátia kartičku a rozbehnú sa k svojim skupinám. Vyhráva skupina, ktorá je ucelená ako prvá.

Následne sa každá skupina poradí a opíše charakteristické znaky svojej skupiny. Potom učiteľ vymení kartónové nápisy za nápisy voda, súš, vzduch. Žiaci sa na povel učiteľa presunú k prírodnému prostrediu, v ktorom môžu žiť. Potom každý žiak vysvetlí, prečo si vybral dané prostredie. Napríklad: Som kapor obyčajný, môžem žiť iba vo vode, lebo dýcham žiabrami kyslík z vody. Som ropucha bradavičnatá. Žijem väčšinou na súši, ale vajíčka kladiem do vody, preto potrebujem pre život nielen súš, ale aj vodné prostredie.

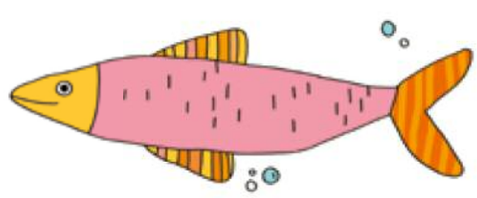

Sú školy pripravené na prípadné katastrofy?

Medzinárodná vedecká konferencia v Bratislave privítala slovenských a zahraničných diskutujúcich a odborníkov z oblasti psychológie. Počas dvoch dní sa diskutovalo na rôzne témy: pozitívna psychológia a psychológia zdravia v škole v národnom a medzinárodnom kontexte, spolupráca odborníkov pri podpore mentálneho zdrvia žiakov a učiteľov, prevencia a preventívne programy pri zabezpečovaní mentálneho zdravia v školách, využitie poznatkov pozitívnej psychológie a psychológie zdravia v multidisciplinárnom kontexte.

Prvý deň bol zameraný viac na diskusie a prednášky, na druhý deň sa okrem prednášok a príspevkov slovenských a českých odborníkov mohli návštevníci konferencie zúčastniť aj niekoľkých workshopov.

Katastrofálne situácie – školy, žiaci a zamestnanci

My sme mali možnosť vypočuť si zaujímavú prednášku, v ktorej sa doktorka Olanda Momcilovic zamerala na krízový manažment, konkrétne model podporných zásahov po krízových a katastrofálnych udalostiach na školách. V príhovore sa zamýšľala nad potrebou vzdelávania zamestnancov škôl v problematike prípadných katastrof, ktoré môžu nastať. Podotkla, že katastrofy, ktoré ovplyvňujú deti alebo školy sa dejú na celom svete, nie iba v Európe.

Momcilovic na úvod poznamenala, že poznatky a skúsenosti nás dokážu upokojiť. Čo však robiť, keď už katastrofálna situácia nastane a zasiahne nielen žiakov, študentov, ale dotýka sa v podstate celej školy vrátane pedagógov? Ako zvyknú ľudia zareagovať? Dokážu sa so situáciou okamžite konfrontovať? Nastáva panika, alebo každý vie, čo má robiť?

Doktorka sa zamýšľala nad tým, keď už kríza nastane, ako sa situácia vyvíja.

„Prvý deň nikto nevie, čo robiť, je to nekontrolovateľné. Nie iba učitelia, aj ostatní zamestnanci však musia vedieť, čo presne urobiť," povedala Momcilovic.

Upozornila na možné nástrahy v prípade školských výletov. Ale tiež nepredvídateľné situácie ako napríklad vojny, terorizmus, streľby na školách po celom svete, ktoré zasahujú dospelých a samozrejme aj deti.

Momcilovic sa zamyslela nad negatívnymi emóciami. „Negatívne emócie sú tu každý deň. Ako však môžeme pomôcť deťom prežiť podobné nešťastia... ako zareagovať?"

Doktorka Olanda Momcilovic.

Prevencia – príprava - intervencia

Následne upozornila, že vieme, kedy treba volať sanitku, políciu, zároveň si však treba uvedomiť, kedy musí vedieť samotná škola pracovať s deťmi – a to konkrétne v psychologickej rovine. Aby v danom okamihu škola nevolala externú pomoc, ale aby si v rámci psychologickej pomoci vedela „vystačiť sama" – či už prostredníctvom vyškolených zamestnancov a školských psychológov.

Spomenula tri dôležité kroky: prevenciu, prípravu a intervenciu. Vyzdvihla potrebu vytvorenia bezpečného prostredia, podpory neustáleho zdravia učiteľov a študentov.

Spolupracujú učitelia so psychológmi?

„Pozitívna psychológia je súčasť nášho života. Ťažko sa pýta učiteľov, či nepotrebujú pomoc," poukázala na skúsenosti s učiteľmi Momcilovic.

V rámci tejto problematiky zopakovala, aké je dôležité sa pýtať pedagógov a poskytnúť im pomoc. Zamestnanci by podľa nej mali vedieť, čo robiť v prípade katastrofy – Kto? Kedy? Ako? Odporúča zahrnúť aj médiá v prípade negatívnych situácii.

Aj keď v prípade nepriaznivých situácii a katastrof sa školy od médií dištancujú.

„Ak sa už niečo zlé stane a uplynie určitý čas, skončí to, väčšinou sa k tomu nechceme spätne vracať. Ale!...Je to dôležité," vyhlásila v závere svojho prejavu Momcilovic.

Martina Baumann

UNESCO: Na svete budú do roku 2030 potrebné milióny nových učiteľov

Svetový deň učiteľov, pripadajúci na 5. októbra, sa stal príležitosťou, aby si verejnosť uvedomila význam učiteľov v spoločnosti. V roku 2016 podujatia venované Svetovému dňu učiteľov sa nesú v znamení 50. výročia schválenia Odporúčania Organizácie Spojených národov pre vzdelávanie, vedu a kultúru (UNESCO) a Medzinárodnej organizácie práce (ILO) o pracovných podmienkach vyučujúcich z 5. októbra 1966. UNESCO na sviatok učiteľov v tomto roku vytýčila tému: "Zvýšte hodnotu učiteľov, zlepšite ich postavenie."

Na tento rok zvolená téma zahŕňa v sebe základné princípy Odporúčania UNESCO a ILO prijaté pred 50 rokmi a zdôrazňuje potrebu podporovať učiteľov ako to predpokladajú Ciele o trvalo udržateľnom rozvoji, uviedla UNESCO na svojej internetovej stránke. Osobitný cieľ o vzdelávaní v Cieľoch o trvalo udržateľnom rozvoji 4 je zameraný na: "Zabezpečenie prístupu všetkých ku kvalitnému vzdelaniu na základe rovnosti a na podporovanie možností vzdelávania počas celého života." Nielen učitelia tvoria pilier práva na vzdelanie, ale zohrávajú základnú úlohu na zrealizovanie cieľov stanovených v Cieľoch o trvalo udržateľnom rozvoji 4.

Ako ďalej uvádza UNESCO, na dosiahnutie Cieľov o trvalo udržateľnom rozvoji 4 treba nielen výrazne zvýšiť počet kvalifikovaných učiteľov, ale ich aj motivovať zhodnocovaním ich práce. Do roku 2030 bude potrebných 3,2 milióna ďalších učiteľov na zabezpečenie všeobecného základného vzdelania a 5,1 milióna ďalších na zaistenie všeobecného stredného vzdelania nižšieho stupňa.

Deň učiteľov na Slovensku

Na Slovensku, podobne ako v bývalom Československu, sa sviatkom učiteľov stal deň narodenia pedagóga, filozofa, spisovateľa a teológa Jana Amosa Komenského (28.3.1592-15.11.1670) - 28. marec. Iný termín tohto dňa mal napríklad aj bývalý Sovietsky zväz. Na základe rozhodnutia Prezídia Najvyššieho sovietu Zväzu sovietskych socialistických republík (ZSSR) z roku 1980 sa Deň učiteľov oslavoval v prvú októbrovú nedeľu. Ruská federácia sa v roku 1994 pripojila k ostatným štátom, ktoré si sviatok učiteľov a všetkých pedagógov pripomínajú 5. októbra.

Na čo má upozorniť?

Svetový deň učiteľov nielen pedagógov na svete upozorňuje na skutočnosť, že UNESCO ho vyhlásila 5. októbra 1994 s cieľom pripomínať si spoločné podpísanie Odporúčania UNESCO a Medzinárodnej organizácie práce o pracovných podmienkach vyučujúcich z 5. októbra 1966. Rovnako si 5. októbra pripomínajú Odporúčanie UNESCO o pracovných podmienkach, schválené v roku 1997, pre pedagogických pracovníkov vysokých škôl.

Podľa UNESCO sa Svetový deň učiteľov má stať v istom zmysle svedectvom, že prínos pedagógov vo vzdelávacom procese a pre rozvoj spoločnosti je dôležitý. Práve to treba v každej spoločnosti viac pochopiť, uznať a doceniť.

Učiteľ popri tom, že odovzdáva znalosti, sa podieľa na výchove novej generácie ľudí. V ostatných rokoch v mnohých štátoch sveta sa však stávajú terčom útokov - žiakov aj ich rodičov.

Zdroj: TASR

Škola v kontexte psychológie zdravia a pozitívnej psychológie

Škola, hodnoty, budúcnosť, široká spolupráca odborníkov. Do týchto štyroch slov by sa asi dala, veľmi zjednodušene, zhrnúť medzinárodná konferencia „Škola v kontexte psychológie zdravia a pozitívnej psychológie“, ktorá sa konala 29. – 30. septembra na Fakulte psychológie Paneurópskej vysokej školy v Bratislave. Školskí psychológovia, pedagógovia a odborníci z oblasti výchovy a vzdelávania predstavili najnovšie myšlienky, trendy a konkrétne aktivity, ktoré sa využívajú pri práci s deťmi a mládežou. Počas dvoch dní rezonoval vstup pozitívnej psychológie do škôl, podpora a rozvoj mentálneho zdravia na školách, rast a rozvoj žiakov, učiteľov a celého systému školy. Svoje skúsenosti prezentovali aj zahraniční odborníci z USA, Fínska, Litvy, Holandska, Veľkej Británie a Čiech.

Profesorka Eva Gajdošová, iniciátorka a mozog konferencie uviedla, že cieľom konferencie bolo vyzvať psychológov, učiteľov a všetkých odborníkov z oblasti na postupnú aplikáciu výsledkov psychológie zdravia a pozitívnej psychológie v súčasnej škole. Cieľom konferencie bolo aj upozorniť na nevyhnutnosť existencie školských psychológov v školách a zároveň na vnímanie jeho novej roly.

Školský psychológ by sa v modernej škole nemal orientovať len na riešenie problémov (určite aj to), no jeho nová úloha spočíva predovšetkým v podpore a rozvoji mentálneho zdravia každého, kto do „najbližšieho kruhu“ školy patrí (učiteľ, vedenie školy, rodičia, žiaci). Mal by byť akýmsi koordinátorom a moderátorom vstupu multidisciplinárnych odborníkov do škôl (poradenskí a klinickí psychológovia, špeciálni pedagógovia, logopédi, sociálni pedagógovia, sociálni pracovníci, pediatri, pedopsychiatri, právnici, lekári, sociológovia, kariérni poradcovia, koordinátori prevencie, lekári, mediátori).

Pozitívna edukácia

Pri aplikácii pozitívnej psychológie v škole ide o nový pohľad na výchovu a vzdelávanie, na seba a celkovo svet okolo. Ide o upriamenie pozornosti na to, čo je v živote funkčné a dobré a jeho rozvoj. Pozitívna psychológia v škole má svoje pomenovanie - pozitívna edukácia.

Pracuje s pojmami ako charakter, hodnoty, silné stránky osobnosti, osobná pohoda, šťastie, nadanie, kvalita života, zodpovednosť, motivácia a iné. V praxi to znamená, že učiteľ, psychológ hľadá na žiakovi ale aj v sebe to, čo je na ňom dobré a na tomto základe stavia rozvoj osobnosti alebo vedomostí. „Vstup pozitívnej psychológie znamená tiež reorientáciu od riešenia negatívnych javov v školách, smerom k rozvíjaniu najlepších kvalít školy ako inštitúcie a ľudí v nej.“, uviedla profesorka Gajdošová.

Učiteľov zastupovala na konferencii zakladajúca prezidentka Slovenskej komory učiteľov Mária Barancová, ktorá sa vo svojom príhovore zamyslela nad dvoma paradigmami dnešného školstva – paradigma direktivizmu a paradigma slobody.

Upozornila na stále sa vyskytujúce podriadenie sa nositeľom moci, reštriktívne opatrenia, sústavnú kontrolu, tyraniu chyby a zdôraznila, že je nevyhnutné klásť dôraz na podporu školy, otvorenosť, participáciu rodičov, učiteľov, žiakov, vedenia školy, zriaďovateľov a sympatizantov školy. „Učitelia sú stále kľúčovými hráčmi v celom procese,“ uviedla na záver.

Sociálno-emocionálne zručnosti u detí

O podpore a rozvoji sociálno-emocionálnych zručností u detí a mládeže hovorili odborníci zo Spojených štátov amerických. Práca s predškolákmi bola témou vystúpenia psychologičky z Fínska. Kolegovia z Čiech informovali o práci s programom „Druhý krok“ na základných školách. Školská psychologička z Veľkej Británie prezentovala výsledky programu „Knowledge is power!“, ktorý pracuje s oblasťou psychoedukácie pri výskyte problémov v správaní u žiakov. Kolegyne z Litvy predstavili prácu školského psychológa u nich v krajine a zároveň prezentovali výsledky výskumu o sociálno-emocionálnom zdraví u adolescentov v kontexte pozitívnej psychológie. Krízová intervencia v školách bola témou zaujímavého vystúpenia a následne workshopu psychologičky z Holandska.

Medzinárodná konferencia „Škola v kontexte psychológie zdravia a pozitívnej psychológie“ v Bratislave. *Zdroj UCN*

Nechýbali slovenskí odborníci

Počas konferencie zaznelo veľa zaujímavých a mimoriadne prínosných informácií aj od slovenských odborníkov. Bolo prezentovaných mnoho výskumov, veľa sa diskutovalo na tému hodnoty, budúcnosť slovenskej školy, spolupráca učiteľov a psychológov, podpora a rozvoj osobnosti dieťaťa ale aj učiteľa. Závery konferencie budú zaslané aj Ministerstvu školstva, ktorých zástupcovia sa podujatia taktiež zúčastnili.

Súčasťou podujatia bol aj krst nového Centra pozitívnej psychológie, ktorý bude mať za úlohu rozširovať myšlienky pozitívnej psychológie do mnohých oblastí našej spoločnosti. Do škôl prioritne.

Konferencia bola kvalitná a zaujímavá. Verím, že sa jej ciele naplnia a že si nájdu svoje miesto v ubolenom a smutnom školskom prostredí.

Na záver úvaha profesora Mirona Zelinu z konferencie: „Aké hodnoty dnes prezentujeme? Aké žijeme? V čo máme veriť? Čo vlastne máme a čo dávame spoločnosti, ak všetko spochybňujeme? Sú naše rozhodnutia dobré? V mene čoho? K čomu vychovávame deti? Akým hodnotám ich učíme? Je neuveriteľné, ako rastú štatistiky negatívnych javov. Ľudia sa cítia bezmocní viac ako kedykoľvek predtým. Našou povinnosťou je dať ľuďom optimizmus. To je to, čo učí pozitívna psychológia.“

Kornélia Ďuríková
školská psychologička

Presadia sa ryby na jedálničku škôlkarov?

V rámci projektu schváleného ministerstvom školstva prišiel spopularizovať rybacie jedlá v jedálničku škôlkarov v dvoch dúbravských materských školách šéfkuchár Lukáš Dörnhöfer.

V kuchyni v škôlke na Cabanovej denne varia okolo sto jedál, ale ako hovorí vedúca jedálne Klaudia Otřísalová, ryby deti príliš neobľubujú. Preto prijali ponuku firmy Ryba Košice a pozvali renomovaného šéfkuchára, aby pripravil pre deti niektorý z desiatich receptov na rybacie špeciality. Recepty boli vytvorené a odsúhlasené pre tento projekt a je medzi nimi napríklad rizoto s krabím mäsom, zeleninou a syrom, sumčí paprikáš s cestovinou, filé zapekané s bešamelom či losos na cesnaku. „Z rýb používame hlavne lososa, sumčeka afrického, aljašskú tresku, tilapiu, mahi-mahi či hoki,“ hovorí šéfkuchár Dörnhöfer. Dodáva, že projekt prebieha v takmer 40 materských školách na Slovensku a v Dúbravke varil v škôlke na Cabanovej a Ožvoldíkovej. „Dnešné menu je zeleninová polievka a sumčí paprikáš s cestovinou a som zvedavý, ako bude deťom chutiť.“

Ľubo Navrátil

Viete, ako rozvíjať čítanie s porozumením zábavnou formou?

Zapojte sa do lúskania príbehov!

Žiaci druhého, tretieho a štvrtého ročníka základných škôl sa môžu za pomoci svojich učiteľov aj v tomto školskom roku prihlásiť do celoslovenskej čitateľsko-výtvarnej súťaže s názvom Čitateľský oriešok 3, ktorú do slovenských škôl opäť po roku prináša odborné nakladateľstvo RAABE Slovensko. Tvárou tohtoročného lúskania príbehov je známa slovenská moderátorka a glosátorka Adela Banášová.

„Cieľom súťaže je rozvíjať u detí nižších ročníkov čítanie s porozumením, prácu s textom, ale takisto aj ich kreatívne zručnosti, predstavivosť, fantáziu, vnímanie medzipredmetových vzťahov... Sme presvedčení, že správne zvládnutie čítania s porozumením v nižších ročníkoch základnej školy je tým najlepším odrazovým mostíkom pre ďalšie úspešné štúdium. A keď to dokážeme zrealizovať zábavnou formou, je to o to lepšie," povedala Mgr. Mira Schrimpelová, konateľka RAABE Slovensko. Ako pripomenula, cieľ súťaže plne korešponduje so zámermi Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR, ktoré školský rok 2016/2017 nazvalo Rokom čitateľskej gramotnosti.

Celoslovenská čitateľsko-výtvarná súťaž tak začala písať tretí rok svojej histórie. Po tom, ako sa do prvého ročníka prihlásilo takmer 10 000 žiakov z 274 škôl z celého Slovenska, minulý rok už súťažilo vyše 13 000 žiakov z 314 základných škôl. „Reakcie učiteľov aj žiakov na našu čitateľsko-výtvarnú súťaž nám už v minulosti potvrdili, že čítanie a rozvíjanie fantázie i detskej predstavivosti je niečo, o čo deti na základných školách stále stoja. Stúpajúci počet zapojených žiakov aj škôl, množstvo hárkov s vyplnenými správnymi odpoveďami k prečítaným textom aj krásne kresby z minulých rokov svedčia o tom, že školáci na Slovensku radi súťažia. Čo je však ešte dôležitejšie, rovnako radi aj čítajú," konštatuje Mira Schrimpelová.

Žiaci na prvom stupni základnej školy tak môžu opäť spolu so svojimi učiteľmi na hodinách čítať pútavé príbehy z pracovných zošitov Tajomstvá sveta a následne odpovedať na kontrolné otázky, či prečítanému textu aj porozumeli. Tým sa však zábava na vyučovaní nekončí. Texty pre jednotlivé ročníky zverejní RAABE na stránke skolskyportal.sk.

Čitateľský oriešok 3 vyvrcholí v januári 2017, dokedy musia žiaci dva prečítané príbehy za pomoci svojej fantázie a výtvarných zručností premeniť do podoby jedného jediného výkresu a zaslať na adresu nakladateľstva RAABE.

Február a marec 2017 sa bude niesť v znamení hlasovania na Facebooku RAABE, kde žiaci, učitelia, rodičia aj iná široká verejnosť svojimi hlasmi rozhodnú o tých najkrajších kresbách. Hlasovať sa bude za 999 kresieb (333 v každom ročníku), ktoré v prvom kole spomedzi všetkých doručených kresieb vyberie odborná porota. A aké práce minulý rok bodovali? Odpovedá Zuzana Lukáčová, profesionálna výtvarníčka a členka minuloročnej poroty: „Vyhrali tí, ktorí sa nebáli zaplniť plochu výkresu veľkými postavami, popustili uzdu fantázii. Tí, ktorí radi experimentujú s technikami kresby, maľby a ich kombináciami a predovšetkým vyhrali tí malí umelci, ktorých dobre vedú skúsení pedagógovia. Detské výtvory boli dôkazom, že sú tu stále učitelia, ktorých objavovanie umeleckého ducha v deťoch nesmierne nadchýna."

V apríli 2017 nakladateľstvo RAABE vyhlási víťazov súťaže. Slávnostného vyhodnotenia súťaže sa zúčastní aj známa moderátorka Adela Banášová, ktorá je tvárou tohtoročnej súťaže. V troch základných kategóriách: Ocenenie nakladateľstva RAABE, Ocenenie verejnosti a Ocenenie najaktívnejšej školy – bude udelené v rámci každého ročníka prvé, druhé aj tretie miesto. Na víťazov a ich učiteľov čakajú zaujímavé ceny od partnerov súťaže.

Všetky informácie o podmienkach a priebehu súťaže, spolu s dôležitými termínmi uzávierok nájdu učitelia na stránke www.skolskyportal.sk. Dodajme, že Učiteľské noviny sa na tomto projekte takisto podieľajú v úlohe mediálneho partnera.

Zdroj: RAABE

Učiteľ a myseľ nastavená na rast

To, aký máme postoj k životu, životným situáciám, ľuďom okolo nás je výsledkom nastavenia vlastnej mysle. My sami rozhodujeme o tom, ako budeme vnímať, rozmýšľať a prípadne aj hodnotiť dianie okolo nás. Profesorka Carol Dweck zo Stanfordskej univerzity vytvorila teóriu „Mindset", ktorá hovorí o dvoch typoch nastaveniach mysle, fixnej a otvorenej na rast. Tieto dve mysle určujú v našom živote veľa. Vo vzdelávaní však zohrávajú kľúčovú úlohu.

Fixná myseľ je presvedčenie, že vaše kvality, schopnosti, charakter, talent, ba dokonca inteligencia je nemenná. Ľudia s fixnou mysľou trávia celý život neustálym potvrdzovaním svojich schopností. Veria, že úspech príde sám, a že ak už raz aj niečo dosiahnu, nemusia na sebe ďalej pracovať. Vyhýbajú sa výzvam a pri prekážkach sa rýchlo vzdávajú.

Myseľ nastavená na rast je založená na presvedčení, že vaše schopnosti sú niečím, čo môžete kultivovať vlastným úsilím. Každý z nás je iný vo svojom počiatočnom nadaní a schopnostiach, vo svojich záujmoch alebo v povahe, no každý z nás sa môže meniť a rásť pomocou praxe a skúseností. Samozrejme každý nemôže dosiahnuť čokoľvek, avšak myseľ nastavená na rast verí, že skutočný potenciál človeka je neznámy, nerozpoznateľný. A že je veľmi ťažké dopredu povedať, čo sa dá dosiahnuť, ak sa skombinujú roky nadšenia, námahy a tvrdej práce.

S čím je teória spojená?

Teória „Mindset" je veľmi úzko spojená s vytrvalosťou, láskou k učeniu, motiváciou, kreativitou a v neposlednom rade s úspechom v živote. Výborná správa je, že mysli nastavej na rast sa DÁ naučiť. Mnohé školy vo svete, ktoré sa pokúšajú aplikovať prvky pozitívnej psychológie v edukácii učia učiteľov ako aj deti, mať myseľ nastavenú na rast. Ak ju totiž máme, dokážeme lepšie zvládať prekážky, vo svojich zručnostiach sa neustále zlepšujeme, radi skúšame, nevzdávame sa, na šikovnejších ľudí okolo nás sa nepozeráme ako na nebezpečenstvo, ale naopak - ako na zdroj inšpirácie. Mať myseľ nastavenú na rast je túžba neustále sa učiť. Aj preto je vo vzdelávaní zásadná.

Naučiť sa jej však v skutočnosti vôbec nie je také ľahké. Naše postoje často ovládajú stereotypy. A v práci učiteľa je stereotyp skutočný nepriateľ. Ale čo môže byť viac inšpiratívne, ľudské a zároveň náročné ako školské prostredie? Škola je studnica nápadov, príležitostí, životných situácií, ktorá ponúka samotným učiteľom možnosť rásť a rozvíjať sa. Stačí „len" mať myseľ otvorenú na rast.

Čo hovorí profesorka Dweck?

Ako hovorí Dweck: „Učitelia s fixným natavením mysle rozmýšľajú o sebe ako o hotových výrobkoch. Ich rola spočíva jednoducho vo vštepovaní vlastných vedomostí. No nestane sa táto činnosť nudnou, keď ju človek robí dokola každý rok? Stáť pred ďalším davom tvári a vštepovať. To je teda ťažké."

Učitelia s nastavením mysle na rast dokážu prinášať do škôl, tried, kolektívov, do svojej práce ako aj pre samotné deti rozvoj. Títo učitelia učia deti, že v živote neexistujú skratky, že život je tvrdá práca a úspech prichádza iba kombináciou zanietenia a veľkého úsilia. Sú nároční. Veľa učiteľov dnes stojí pred dilemou, zvyšovať alebo znižovať nároky na deti. Veľa sa hovorí o podpore sebavedomia detí, potrebe detí zažiť úspech a veľa chváliť. Podstatné je ale to, čo chválime a ako k tomu pristúpime.

Profesorka Dweck tvrdí: „Prestaňme deti chváliť za talent, inteligenciu. Oceňujme proces, snahu a tvrdú prácu."

Učiteľom tiež posiela vo svojej knihe odkaz: „Znižovanie nárokov vedie iba k biedne vzdelaným žiakom, ktorí majú pocit, že majú nárok na jednoduchú prácu a hojnú chválu. Na druhej strane, len zvyšovanie nárokov na školách bez toho, aby sa študentom poskytli prostriedky na ich dosiahnutie je receptom na KATASTROFU. Iba to privádza biedne pripravených alebo slabo motivovaných študentov k neúspechu a vytláča ich von zo školy."

Učiteľ s mysľou nastavenou na rast povie žiakovi pravdu, no zároveň mu ukáže cestu ako prekonať nezdrar, prekážku. Vedie ho po nej. Vytvára atmosféru dôvery, starostlivosti, dáva žiakom spätnú väzbu založenú na konštruktívnej kritike, oceňuje proces a nie iba výsledok. Žiakom dáva najavo, že chyby im pomáhajú rásť, učiť sa. A sú len zle zvolenou stratégiou. Deti úprimne podporuje. Verí, že každý jeden žiak má v sebe potenciál, ktorý sa dá rozvíjať. Nezaujíma sa o vyučovanie, ale zaujíma sa o učenie.

Zdroj: Dweck, C.: Nastavenie mysle, 2015, Citadella

Spracovala Kornélia Ďuríková

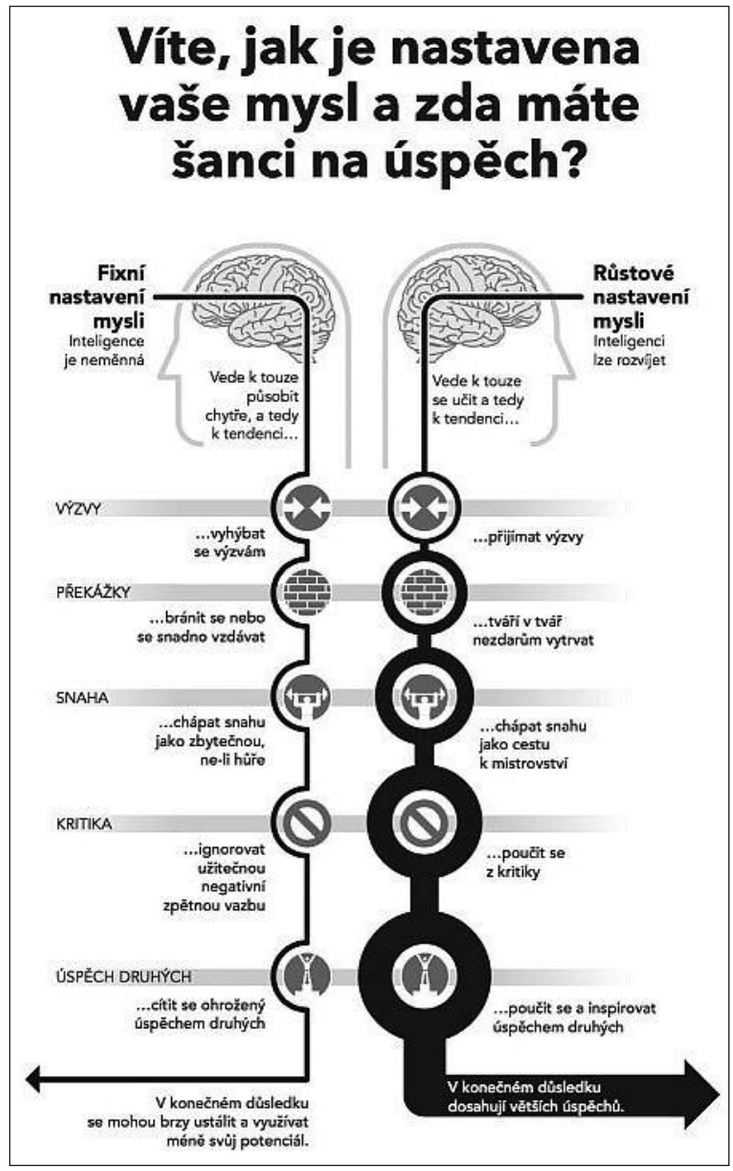

Vyhrajte tieto tri knihy. Stačí poslať krátky príspevok o vašej škole.

TERMÍN: do 7. novembra 2016

Mail: redakcia@ucn.sk

ŠIOV pripravuje jubilejný festival šikovných

Štátny inštitút odborného vzdelávania pripravuje ďalší ročník už tradičných súťaží a prezentácií žiakov, ktoré budú súčasťou 25. ročníka JUVYR. V dňoch 10. a 11. novembra 2016 sa v bratislavskej Inchebe uskutoční aj 19. ročník Medzinárodného veľtrhu cvičných firiem a ďalšie atraktívne podujatia.

„Pripravované podujatia budú ukážkou vedomostí žiakov, ich zručností, ako aj prezentácie práce pedagogických i odborných zamestnancov. Tento ročník vnímame ako festival šikovných, pretože pre mladých, šikovných žiakov vytvárame priestor prejaviť sa prostredníctvom invencie a inovácie, nadšením i schopnosťami," hovorí o pripravovanom podujatí riaditeľ ŠIOV Michal Bartók.

Výstava JUVYR má za cieľ prezentovať odborné vzdelávanie a prípravu predstavením tvorivosti a kreativity v profesiách, ukážkami interaktívnych prezentačných a podnikateľských zručností s využitím moderných vzdelávacích nástrojov. Medzinárodný veľtrh cvičných firiem bude prezentáciou zručností a vedomostí, ktoré si žiaci osvojili v doterajšom simulovanom podnikateľskom prostredí. Súčasťou jedinečného podujatia budú aj sprievodné aktivity ako súťaže v odborných zručnostiach „Ukáž čo vieš", v ktorých sa doposiaľ predstavili tisícky žiakov a stredných škôl. Program spestrí aj interaktívna prezentácia odborného vzdelávania a profesií, ktorá žiakom základných škôl, ich rodičom a verejnosti pútavou formou priblíži vzdelávacie programy. V ponuke aktivít nebudú chýbať kreatívne motivačné súťaže „Škola mojej profesie", do ktorých sa počas dvoch ročníkov zapojilo takmer tisíc žiakov základných škôl.

Novembrová prezentácia žiackych lídrov je pripravovaná pod záštitou ministra školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky Petra Plavčana.

Michal Kaliňák

Z obsahu októbrového Quarku vyberáme:

Umierajúce morské lesy: Veľké časti lesa rias na útesoch Západnej Austrálie, ktoré vďaka turizmu a rybárskej produkcii prinášali zisk 10 miliárd dolárov ročne, sú preč a pravdepodobne sa už neobnovia.

Starostlivosť o vodu: Je zle, keď je jej málo, no je zle, aj keď je jej priveľa. O vodu sa musíme starať, rozumne s ňou hospodáriť a využívať ju.

Aký notebook do školy? Začiatok školského roku znamená pre mnohých študentov výber nového notebooku. Ponúkame test siedmich notebookov z ponuky na trhu.

Domček (takmer) zadarmo: Vďaka 3D tlačiarni sa dá postaviť domček z hliny a slamy za neuveriteľných 48 eur.

Exotický typ dvojhviezdy: Astronómovia objavili nový exotický typ dvojhviezdy. Systém AR Scorpii tvorí biely aj červený trpaslík a biely trpaslík ostreľuje červeného záhadným lúčom.

Vtáčkár nie je vták: O vtáčkároch hovoríme, že sú žijúcimi fosíliami. Na Zemi žili už pred 250 až 300 miliónmi rokov a odvtedy sa takmer vôbec nezmenili.

Vzorní oteckovia: Samičky niektorých druhov živočíchov opúšťajú svoje mláďatá a všetku rodičovskú opateru prenechávajú svojim partnerom – otcom ich spoločného potomstva.

Morálka robotov: Rozvoj technológií prináša nové výzvy aj v uplatňovaní etických princípov. Roboetika sa zaoberá uplatňovaním etických princípov pri vývoji umelých inteligentných systémov.

Aké sú dôsledky zmeny času? Ekonomické dôvody boli hybnou silou zavedenia striedania letného a zimného času, no ľudia si zmenu času nikde priveľmi neobľúbili.

Neúčinné kódy: Keď máte potrebné vybavenie, odomknete takmer akékoľvek auto. Stačí len načítať signál kľúčikov diaľkového ovládania.

Nevýhody práce z domu: Práca z domu bezpochyby ponúka pracovníkovi i zamestnávateľovi rôzne výhody, no táto práca je vraj efektívna len dva až tri dni v týždni.

Tunel plný rekordov: Pod Baltským morom vyrastie za 8,7 miliardy eur podmorský železničnо-cestný tunel, ktorý spojí Nemecko s Dánskom a výrazne skráti cestu zo Škandinávie.

Z liahne AMAVET-u:V predchádzajúcich mesiacoch zarezonovali u nás svetové úspechy študentov, ktorí reprezentujú Asociáciu pre mládež, vedu a techniku – AMAVET.

Mestá budúcnosti: V budúcnosti by ekologické stavby či súbory stavieb mohli ušetrenú energiu poskytovať menej úsporným, napríklad historickým budovám.

Ako postaviť jadrovú elektráreň: Jadrová elektráreň je zložitý priemyselný celok, ktorý vyžaduje komplexný prístup k riadeniu výstavby. Jednou z možností, ako zabezpečiť jej výstavbu, je využitie systému Multi-D.

(quark)

Moderné gymnázium pozýva na DOD

Anglicko-slovenské bilingválne gymnázium BESST pozýva triedy a rodičov s deťmi do dizajnovo zariadených priestorov školy na Limbovej ulici v Trnave. Deň otvorených dverí, ktorý sa uskutoční dňa 26. 10. 2016 od 8.30 do 13.00 h, láka špeciálnym programom.

Záujemcovia o štúdium majú v tento deň jedinečnú príležitosť nahliadnuť do vyučovacích miestností, zúčastniť sa zaujímavých prednášok, reálnych vyučovacích hodín podľa vlastného výberu a prezentácie školy samotnými študentmi.

Súkromné bilingválne gymnázium BESST je jedinou strednou školou v Trnavskom kraji so statusom Cambridge International School. Bilingválny charakter vzdelávania umožňuje žiakom študovať v anglickom jazyku minimálne päť predmetov v každom ročníku. Škola je zameraná na inovatívnu formu vzdelávania a flexibilne orientovaná ponuka voliteľných predmetov umožňuje plnohodnotne rozvíjať osobnosť žiaka.

Viac informácií o programe DOD a prijímacom konaní nájdete na: http://besst.sk/2016/09/den-otvorenych-dveri/

Súťaž KRÍŽOVKA - Vyhrajte KNIHU

Dvaja študenti na internáte fantazírujú: Čo keby sme začali chovať prasa? Čo ti šibe a čo ten smrad a špina, ozve sa druhý. A prvý študent na to: Ale veď ...

Aša, random, rim	oblok	1	povel pre psa	druh masla		Security Service	rozpúšťala tavením	druh tropickej živice	3	sídlo v Rusku
jemná hmla					múr					
druh nádoby					koliba / patriace Imke					
meno modelky Campbell						poučka				
značka žiaroviek						Imrich / druh korenia				obraz Krista
	Imunitný test / somár			ľudia pri kalení / Danko						
Obchodná akadémia			známa umelkyňa / náhodilý, po angl.					keď / latinská spojka		
partaj							túz / položenia			
okaté ženy						bolestný vzdych / vyčerpaj				
minulý rok, po česky					skratka štátu Utah			čínska droga / dlhšie obdobie		
	preorávaj	husľová struna / 2			ťaví kríženec / ruská predložka				Divadelné noviny	Union Europe
pridajú soľ do vody										
obruba, po angl.				4						

Pripravil: Slovenský zväz hádankárov a krížovkárov, www.szhk.sk

Autor: B. Bombár

Tajničku nám pošlite do 7. novembra 2016 na korešpondenčnú adresu redakcie: **Učiteľské noviny o.z., Lamačská cesta 8/A, 811 04 Bratislava.** Správne znenie tajničky môžete posielať aj na mailovú adresu redakcie: **redakcia@ucn.sk.** **Do predmetu mailu uveďte Súťaž KRÍŽOVKA.**

Troch súťažiacich, ktorí pošlú správne znenie tajničky, odmeníme zaujímavými knižnými titulmi. Výhercov uverejníme v nasledujúcom čísle Učiteľských novín a tiež na našej webovej stránke **www.ucn.sk.**

Účasťou v súťaži dáva každý súťažiaci súhlas na uverejnenie a použitie svojich osobných údajov.

Správne znenie krížovky zo septembrového čísla Učiteľských novín znie:

„Nuda žiakov je veľkým hriechom učiteľa.“

Mená výhercov:

Eduard Hrivnák, Prievidza
Jana Tureková, Krompachy
Natália Malová, Nové Mesto nad Váhom

Výhercom srdečne blahoželáme.

Je potrebné podporovať talent v športe, ale aj čistotu v ňom, odkázal minister školstva

V Rade ministrov, ktorá sa zaoberá športom, zaznievali v ostatnom období dve hlavné témy. Jednou je podpora talentu v športe a druhou je čistota v ňom, uviedol 30. septembra v Poprade počas konferencie Šport a právo minister školstva Peter Plavčan. Rovnako podotkol, že je potrebné urýchlene pracovať na návrhu zákona na zriadenie fondu na podporu športu.

„V programovom vyhlásení vlády má šport samostatnú kapitolu. Okrem všeobecných úloh sú tam aj tie konkrétne, ktoré sa týkajú investícií do športových zariadení alebo športovej infraštruktúry. Považujeme za dôležité podporovať šport," uviedol minister. Podľa jeho slov práve šport podporuje zdravý životný štýl detí a mládeže.

Téma podpory športu je jednou z hlavných tém v oblasti predsedníctva SR v EÚ. V rámci zasadnutia Rady športu v EÚ na ostatnom zasadnutí podľa Plavčana rezonovali dve témy.

„Prvou je podpora talentu detí a mládeže. Téma športu rezonuje naprieč všetkými radami ministrov, ktoré sa momentálne v rámci nášho predsedníctva uskutočňujú. Druhou významnou témou je čistota v športe. Budeme sa zaoberať dopingom a aj organizačnými činnosťami, ako pokračovať ďalej v športe, ako dosiahnuť, aby bol korektný," vysvetlil minister.

„Máme viacero ambícií, napríklad aby sa upravilo poskytovanie finančných prostriedkov. 35 percent prostriedkov, ktoré sú uznané športovým zväzom, by mali byť určené pre mládež. Chceme dosiahnuť, aby prostriedky boli orientované na športujúce deti a mládež," doplnil Plavčan. Podľa jeho slov je potrebné čím skôr zriadiť Radu vlády pre šport. V tejto rade by mali mať zastúpenie športovci, teda olympionici, paraolympionici, zopár úradníkov, ale aj zástupcovia zväzov. „Je potrebné rýchlo pracovať na návrhu zákona na zriadenie fondu na podporu športu, ktorý by sa mal pokúsiť skĺbiť štátne a súkromné zdroje na podporu športu," dodal Plavčan.

Na snímke minister školstva Peter Plavčan reční počas konferencie Šport a právo 2016 v Poprade. *Zdroj: TASR/Oliver Ondráš*

Počas úvodného dňa programu vo štvrtok (29. 9.) sa diskutovalo o implementácii Zákona o športe do praxe či o jeho novelizácii. Počas dnešného dňa sa pokračuje praktickými právno-ekonomickými témami, ako sú formy podpory športu zo súkromných zdrojov, ekonomické aspekty dobrovoľníctva v športe alebo zavedenie športových poukazov do praxe.

Konferenciu organizovalo občianske združenie Učená právnická spoločnosť v spolupráci so Slovenským futbalovým zväzom a s podporou Ministerstva školstva vedy výskumu a športu SR.

Zdroj: TASR

ŠPORTtest otestuje dieťa fyzicky aj psychicky

V bratislavskom športovom klube BENITIM zistia, na ktoré športy má dieťa fyzické aj psychické predpoklady. Ako? Pomocou programu ŠPORTtest, ktorý je kombináciou fyzických a osobnostných testovaní dieťaťa.

ŠPORTtest je dvojhodinový program pozostávajúci z testov EUROFIT, doplnený o hodnotenie zdravotného/vývojového stavu dieťaťa a pozorovanie jeho správania. Výsledkom testu je podrobné písomné hodnotenie s odporúčaniami konkrétnych športov a intenzity tréningov a návrhov riešení na vhodnú fyzickú aktivitu pre dieťa. Program prebieha zábavnou formou, deti si okrem testov môžu vyskúšať rôzne športové disciplíny.

Vhodnosť aktivity závisí predovšetkým od povahových vlastností dieťaťa. "Tento faktor nezmeníme. Ak chcete, aby dieťa vytrvalo pri športe, potrebujete mu nájsť taký šport, ktorý sa bude hodiť k jeho povahe. Malým deťom vyberajú športy rodičia, motivujú ich a deti zdieľajú radosť rodiča a napĺňajú predstavy rodičov o športe. Keď sa dieťaťu buduje vlastné vedomie a osobnosť okolo 8-9 rokov, môže sa stať, že zrazu už neprijíma šport, ktorý doteraz robil," tvrdí Andrea Čvapková, zakladateľka športového klubu BENITIM.

ŠPORTtest je rýchle a spoľahlivé riešenie na zistenie aktuálnych fyzických dispozícií dieťaťa. Usmerní vás pri rozhodovaní o správnom a vhodnom športe pre dieťa.

Všetky potrebné informácie nájdete na stránke www.benitim.sk.

Plavčan poďakoval paralympionikom

Spolu 11 medailí, z toho hneď päť zlatých priviezli na Slovensko naši reprezentanti z XV. paralympijských hier v Riu de Janeiro. Minister školstva, vedy, výskumu a športu SR Peter Plavčan v piatok 23. septembra sa zúčastnil oficiálneho privítania športovcov. Úspešným paralympionikom osobne odovzdal ďakovne listy.

„Týchto športovcov považujem za ozajstných hrdinov, ktorí prekonali nepriazeň osudu v podobe ťažkej choroby či postihnutia a svojím úsilím a vôľou sa vypracovali na najvyššiu športovú úroveň. Zaslúžia si naše uznanie i obdiv ako pozitívne vzory pre nás ostatných," uviedol minister školstva Peter Plavčan.

Slovensko reprezentovalo na XV. paralympijských hrách v Riu de Janeiro, ktoré sa konali v dňoch 7. až 18. septembra 2016 celkovo 29 športovcov, z toho 28 zdravotne znevýhodnenych a 1 pilot cyklistického tandemu). Zastúpenie sme mali v 9 športoch – boccii, stolnom tenise, cyklistike, streľbe, atletike, lukostreľbe, plávaní, jazdectve a tlaku na lavičke. Celkovo mala výprava 67 členov.

Počtom najcennejších kovov sa výprava Rio 2016 vyrovnala doterajšej najúspešnejšej letnej paralympiáde v Aténach 2004, kde Slováci tiež získali 5 zlatých medailí.

Zdroj: www.minedu.sk

V Prešove odštartovali novú sezónu obľúbeného detského kvízu

Nový ročník detského kvízu pre žiakov základných škôl odštartoval v septembri. Pravidelné stretnutia školákov sa uskutočnia počas celého školského roka v Centre nezávislej kultúry Wave v Prešove. Prvé kolo detského kvízu prinieslo nové pravidlá, súťažiacich i prvé body. Prihlásiť sa do detského kvízu môžete kedykoľvek počas roka. Máte sa na čo tešiť!

Úvodné kolo detského kvízu sa konalo 25. septembra. Okrem nových pravidiel prinieslo so sebou množstvo zaujímavých tém. V troch súťažných kolách si súťažiaci „zmerali sily“ prostredníctvom dvanástich rozličných tém. V závere nechýbala „zabitá otázka“, ktorej sa zhostila herečka a mama z úspešného seriálu Naši - Lujza Garajová Schrameková.

„Svoje“ asteroidy už majú britská skupina The Beatles, či rocker Bruce Springsteen. K nezvy čajnému darčeku Freddieho Mercuryho k nedožitým 70 rokom sa vrátili súťažiaci v prvej téme – Udalosti. Spomienka na hokejistu Paľa Demitru patrila jeho číslu na drese. Nechýbali ani vytrvalí bežci Peržania, portugalský moreplavec s historicky prvou plavbou okolo sveta, či román Hobbit.

Množstvo tém

Animované filmy zaviedli školákov do sveta kreslených medveďov. A zďaleka jednoduchou témou nebola ani krajina Európskej únie - Lotyšsko. Symboly hlavného mesta Riga, lotyšská „Socha Slobody“, legendárny dizajnér malého fotoaparátu Walter Zapp, či netradičná syrová pochúťka janusiers. Oživenie priniesla obrázková téma: Huby. Úlohou súťažiacich bolo rozpoznať bedľu, hlivu, kuriatko, hríb a muchotrávku. Výsostne šachovou témou bolo počítanie štvorcových polí šachovnice, rôzne druhy ťahov a pojmov, nechýbal ani preklad názvu šach do perzštiny (kráľ).

IQkids téma preverila matematické, logické, priestorové i verbálne myslenie. Päť súťažných otázok bolo súčasťou minuloročnej celoslovenskej Logickej olympiády žiakov so všeobecným intelektovým nadaním. Kde vynašli koleso, kto moderuje televíznu hru Koleso šťastia, ale aj názvov firmy s najväčšou výrobou pneumatík, či najstaršie ruské kolo na svete, ... tieto otázky dominovali v súťažnej téme – koleso.

V spomienkach sa lúštitelia detského kvízu vrátili k letnej olympiáde Rio 2016. Otvárací ceremoniál na štadióne, úspechy slovenských športovcov, voda v olympijskom bazéne, či najmladší športovec na hrách, to boli témy pre malých športovcov. Zvuková téma – Vtáky overila znalosť „reči vtákov“. V predvedených zvukových ukážkach sme sa postupne oboznámili s hrdličkou, sojkou, kukučkou, drozdom i ďaťľom.

Aj Pokémon GO

V úvodnom kole detského kvízu nemohla chýbať aktuálne populárna a organizátormi avizovaná téma Pokémon GO. Obrázky priniesli mená slávnych pokémonov – Dugtrio, Tentacool, Hitmonlee, Porygon a Dragonair. Téma hviezd predstavila planétu podobnú Zemi, planétu obiehajúcu inú hviezdu ako slnko - Exoplanétu, prvú hviezdu na nočnej oblohe a dozvedeli sme sa koľko hviezd je v slnečnej sústave. Komediálny seriál Naši pozostávajúci zo života päťčlennej rodiny bol

súčasťou súťažnej témy Naši. Seriál je nakrútený podľa pôvodného formátu LES PARENT, ktorý sa vysiela od roku 2008.

Prémiová – „zabitá“ otázka putovala k súťažiacim od herečky a seriálovej mamy troch detí spomínaného seriálu Naši, Lujza Garajová Schrameková. Koľko ľudí sa nachádza v dome počas nakrúcania seriálu Naši (bez hercov)? Neľahká otázka priniesla rôzne odpovede. A správna odpoveď? Režisér, asistentka režiséra, hlavný zvukár, dvaja šibári (ľudia, ktorí držia mikrofóny), skriptka, dvaja osvetľovači, traja kameramani, dvaja rekvizitári, maskérka, kostymérka, celkovo 15 ľudí.

„Nový“ detský kvíz prichádza s ponukou skvelej zábavy ako pre žiakov, tak aj pre rodičov. Hlavným cieľom je tímová spolupráca pri riešení zaujímavých kvízových otázok. 3-5 členné tímy zostavené podľa ročníkov súťažiacich čaká zábavné popoludnie pozostávajúce z troch súťažných kôl, dvanástich tém a šesťdesiatich otázok. Na detskom kvíze sa uvidíme 1x mesačne, najbližšie už 23. októbra. Príďte medzi nás.

Mgr. Ľuboš Lukáč

Študenti Gymnázia Hansa Selyeho v Komárne sa zúčastnili verejnej zbierky BIELA PASTELKA

Únia nevidiacich a slabozrakých Slovenska podáva pomocnú ruku ľuďom so zrakovým postihnutým. Cieľom je navrátiť stratenú sebadôveru a pomôcť skvalitniť život tým, ktorí v dôsledku choroby alebo úrazu prišli o zrak.

Verejná zbierka na podporu ľudí s ťažkým zrakovým postihnutím Biela pastelka sa uskutočnila dňa 23. septembra 2016 aj v uliciach Komárna. Nakoľko Gymnázium Hansa Selyeho sa každý rok zúčastňuje na verejných finančných zbierkach, aj tento rok medzi dobrovoľníkmi boli aj študenti Gymnázia Hansa Selyeho. Našim dobrovoľníkom podarilo vyzbierať 187 eur. Študenti sa zapojili do tejto verejnej zbierky so spoluprácou Únie nevidiacich a slabozrakých v Komárne. Počas kampane sa rozdávali spinky, biele pastelky, ktoré sú symbolom sveta nevidiacich a informačné letáky.

Poďakovanie patrí Únii nevidiacich a slabozrakých v Komárne, ktorá umožnila našim študentom aspoň na chvíľu sa pozrieť do sveta nevidiacich a takýmto spôsobom im podať pomocnú ruku. Taktiež poďakovanie patrí vedeniu školy a všetkým pedagógom, ktorí uvoľnili z vyučovacích hodín potrebný počet študentov- dobrovoľníkov.

PaedDr. Annamária Komárová

Zelené vzdelávanie v Humennom

Špeciálna základná škola na Třebíčskej ulici v Humennom sa nachádza v prostredí mestskej obytnej zóny. Z východnej strany susedí s riekou Laborec a spolu s rozsiahlym školským pozemkom s prevažne ihličnatým porastom, vytvárajú zázemie, ktoré umožňuje vykonávať plnohodnotný výchovno-vzdelávací proces pre žiakov s mentálnym postihnutím a pre žiakov zo znevýhodneného sociálneho prostredia.

V rámci prierezových tém environmentálnej výchovy sa žiaci našej školy podľa svojich vekových a individuálnych osobitostí oboznamujú s podstatou ekologických zákonitostí, rozvíjajú si estetické cítenie a formujú humánny a morálny vzťah k ochrane a tvorbe životného prostredia. Získavajú poznatky, orientáciu, postoje a správanie voči prírode.

Vďaka finančnej podpore Nadácie Volkswagen v grantovom programe Zelené vzdelávanie 2016 sa deti prakticky, zážitkovým učením a tvorivou dramatikou jednoduchšie priblížili k danej problematike. Pod výstižným názvom EKO=RAJ spoločne s učiteľmi vytvorili v areáli školy bylinkovú špirálu, domček pre drobný hmyz, búdky a kŕmidlá pre vtáčikov a náučný chodník z rôznych materiálov.

Vytvorený priestor je nielen esteticky a harmonicky zladený s prostredím, ale bude slúžiť aj na výchovno-vzdelávacie aktivity v rámci vyučovacieho procesu na škole.

Mgr. Jana Karľová

Košické gymnázium získalo európske ocenenie Škola podnikania

Sedemnásť škôl z celej Európy si 22. septembra prevzalo ocenenie The Entrepreneurial School Award 2016 za kvalitu podnikateľského vzdelávania. Medzi ocenenými školami bolo i košické gymnázium na Poštovej ulici. Riaditeľ gymnázia Otto Révész ocenenie prevzal v lotyšskej Rige, kde sa za účasti predstaviteľov národných ministerstiev, Európskej komisie a vedeckých inštitúcií konala konferencia o podnikateľskom vzdelávaní pod názvom Celebrating Entrepreneurship Education in Europe.

Gymnázium Poštová 9 v Košiciach už viac ako 10 rokov prináša pre svojich žiakov nadštandardné podnikateľské, ekonomické a finančné vzdelávanie prostredníctvom programov neziskovej organizácie JA Slovensko. Je členom klasteru Košice IT Valley, ktorý zohráva dôležitú úlohu vo vývoji IT odvetvia v košickom regióne. V tomto roku gymnázium obhájilo prvenstvo v slovenskom rebríčku gymnázií, zostavenom Inštitútom pre ekonomické a sociálne reformy INEKO.

Kvalitné podmienky

Podľa riaditeľa gymnázia Otta Révésza je škola v povedomí širokej verejnosti vnímaná ako tradičná a progresívna zároveň. "Škola dlhodobo vytvára kvalitné podmienky pre rozvoj podnikateľských kompetencií žiakov. Jej profesionalitu v tejto oblasti potvrdzujú a zviditeľňujú dosiahnuté úspechy žiakov v súťažiach nadnárodnej aj medzinárodnej úrovni. K mimoriadnym patria víťazné priečky, na ktorých sa umiestnili študentské firmy v európskej súťaži JA Europe Company of the Year Competition (COYC). Doviesť nápad k úspešnému výsledku vyžaduje odhodlanie, nadšenie, zodpovednosť, rozhodnosť a empatiu - nenahraditeľné kompetencie pre život, vlastné učiteľom, žiakom a partnerom školy," uviedol Révész.

Ocenili i ďalšie školy

Ocenenie The Entrepreneurial School Award 2016 si okrem slovenského gymnázia prevzali školy z Belgicka, Čiech, Dánska, Estónska, Fínska, Nemecka, Talianska, Lotyšska, Litvy, Malty, Portugalska, Rumunska, Ruska, Španielska, Turecka a Veľkej Británie. Na národnej úrovni školy bodovali najmä vďaka svojim stratégiám podnikateľského vzdelávania, dostatku zdrojov a vzdelávacích príležitostí pre učiteľova vďaka angažovanosti školy v miestnej komunite a podnikateľskom prostredí.

Ľubomíra Schlosserová

Spoznali sme učiteľku – speváčku

Svojim úsmevom vnáša veselú náladu všade tam, kde práve je. A prezradíme vám ešte viac... Túžila byť opernou speváčkou, neskôr ju uchvátila populárna hudba, dnes je z nej obľúbená pani učiteľka. O kom hovoríme? O Tünde Valachovej, učiteľke ZŠ na ul. G. Bethlena v Nových Zámkoch.

A prečo práve o nej? Je čerstvou víťazkou súťaže Házi Erzsébet, ktorá sa uskutočnila na konci septembra v Nových Zámkoch. Z 15 súťažiacich sa umiestnila na 1.mieste muzikálovými ukážkami z Pomády Hopelessly devoted, Dracula-Jsi muj pán a Mama mia-The winner takes it all. Boli sme zvedaví na jej cestovanie so vzdelaním a umením a dozvedeli sme sa, že Tünde Valachova v roku 2005 ukončila štúdium na UKF Nitra, kde študovala Hudobnú vychovu, Pedagogiku a Etickú výchovu, a pred troma rokmi ešte aj anglicky jazyk.

Aktívne sa venuje spevu i komponovaniu piesní. V roku 1998 vyhrala Slávikov na ulici a nasledovali ďalšie úspechy. V roku 2005semifinale v Superstar a v roku 2006 znova postúpila medzi 40 najlepsich spevákov na Slovensku v tej istej súťaži, úspešná bola aj v zahraničí v súťaži Megastar 2, kde sa znova prebojovala medzi 100 najlepsich spevákov v Maďarsku .V roku 2013 znova úspešne reprezentovala V hlase Československa, kde vyhrala. Na Kolárovskej lýre sa umiestnila na tretej priečke a zároveň získala aj cenu obecenstva. Aktívne spievala v rôznych hudobných zoskupeniach, najnovšie rozbieha vlastnú hudobnú skupinu Tequilashowband. Okrem spevu skladá piesne pre školu, dokonca zložila hymnu aj pre susednú škôlku MS Nábrežná. K posledným dielam patrí hudba na text jej kolegu-Romana Kuttnera , ktorá sa stala hymnou medzinárodného projektu Eramus+. Pani učiteľka T. Valachová sa venovala v minulosti aj vážnej hudbe. Prezradila nám, že túžila byť opernou speváčkou, ale neskôr ju uchvátila skôr populárna hudba.

K jej terajšiemu úspechu blahoželáme. Veríme, že pri jej aktivitách sa dočkáme aj ďalších úspechov nielen na poli pedagogickom, ale i umeleckom.

A prezradíme, že patrí k obľúbeným učiteľkám , ktorá často a rada vystupuje spolu so žiakmi školy na rôznych školských podujatiach. Kto by nemal rád milú, usmievavú, vždy dobre naladenú pani učiteľku?

PaedDr. Helena Rusnáková

Jesenné hodnotenie koní v Šali

Vyvrcholením športovej a chovateľskej sezóny je už tradične vo všetkých renomovaných zariadeniach, ktoré sa zaoberajú chovom koní, jesenné bilancovanie, ktoré sa spája s bonitáciou koní.

SOŠ Šaľa so svojim chovom športových a dostihových koní už niekoľko desaťročí píše svojimi úspechmi dejiny ďaleko prekračujúce hranice Slovenska. Tohtoročné jesenné hodnotenie koní sa na Strednej odbornej škole v Šali konalo dňa 23. septembra 2016. Tento deň nebol len dňom bilancovania, ale zároveň aj profesionálnym stretnutím chovateľov, športových jazdcov, zástupcov zriaďovateľa – Nitrianskeho samosprávneho kraja, vedenia školy a širokej odbornej a laickej verejnosti. Odbornej komisii zloženej zo zástupcov zriaďovateľa, RVPS Šaľa, Národného žrebčína Topoľčianky, Zväzu chovateľov koní a zástupcov školy bolo predvedených 30 koní rôznych vekových a úžitkových kategórii.

Ekonomické podmienky prinútili chovateľa – SOŠ Šaľa k prísnemu dodržiavaniu zásady: nechovať kvantitu, ale kvalitu. Predvedené chovné kobyly boli všetky preverené v športe, nemajú hrubé exteriérové vady a svojím pôvodom korešpondujú s európskou špičkou. Kolekcia športových a prevádzkových koní je vždy odzrkadlením schopností chovateľov v minulých rokoch.

Odbornej komisii bolo predvedených tridsať koní.

Tohtoročné jesenné hodnotenie koní sa na Strednej odbornej škole v Šali konalo dňa 23. septembra 2016.

Predvedené kone vzhľadom k využitiu koní pre výučbu študentov školy v študijnom odbore 4210 M 17 agropodnikanie - chov koní a jazdectvo a 4580 H 02 chovateľ – chov koní a jazdectvo vo všeobecnosti vynikajú dobrým charakterom. Vymenované športové úspechy športových koní na úrovni majstrovstiev Európy, GP CSIO a svetových jazdeckých hier nikoho nenechali na pochybách o správnosti chovateľských postupov a následnej profesionálnej príprave a prezentácie úspechov chovu na športových kolbištiach.

Mladé kone vo veku 6 mesiacov až 2 roky boli posúdené len na základe pôvodu, exteriéru a súčasnej kondície. Celá kolekcia sa prezentovala ako vyrovnaná a nádejná pre využitie v športe a ďalšom chove.

Hoci neľahká ekonomická situácia sa dramaticky prejavuje aj v chove športových koní vo všeobecnosti, SOŠ Šaľa napriek tomu dokázala aj v tomto školskom roku splniť parametre ako plán výkonu študentov, účasť študentov na mnohých jazdeckých súťažiach doma i v zahraničí a to predovšetkým vďaka podpore svojho zriaďovateľa - Nitrianskeho samosprávneho kraja.

SOŠ Šaľa

SLOVAK BARISTA CUP junior 2016

Turci hovoria o káve, že je „černochom, ktorý zaháňa sen", teda oživuje naše zmysly, zbystruje našu pozornosť a podporuje myslenie. Prázdniny skončili a žiaci stredných škôl neváhali a prihlásili sa do ďalšieho kola súťaže baristov. Svoje schopnosti a zručnosti získané náročným tréningom prišli ukázať do Ružomberka.

22. septebra 2016 sa v priestoroch Spojenej školy Ružomberok v spolupráci s Academy of Coffee uskutočnilo ďalšie kolo súťaže „SLOVAK BARISTA CUP junior 2016". Celkovo sa na súťaži stretlo 11 súťažiacich z odborných škôl a Hotelových akadémii. Každý súťažiaci je svojou účasťou bližšie k hlavnej výhre o fakultatívny výlet do Brazílie na kávovníkovú plantáž. Súťažiaci museli preukázať schopnosť nastaviť mlynček, pripraviť espresso, cappuccino a voľný nápoj.

Na dodržiavanie pravidiel, technológie prípravy a servisu dohliadala odborná komisia pod vedením odborného garanta Academy of Coffee - cofeológa, lektora, baristu, pražiara a komisára Oldřicha Holiša.

Do degustačnej komisie si zasadli Doc. Pharm. Jozef Augustín PhD. – odborný garant súťaže, autor odborných kníh, Jozef Németh – profesionálny barman a barista, majster SR v miešaní drinkov. Ako technický komisári sa predstavili Kamil Kováč – profesionálny pražiar a barista, Oldřich Holiš ml. – profesionálny barista, trojnásobný majster ČR v baristike, Matej Šalmík – profesionálny barista, nadšenec kávy a kávovníkového zrna. Na celkovú správnosť výsledkov a plynulosť súťaže dohliadali Martina Holišová a profesionálny lektor a barista Nikoleta Šalmíková.

Špeciálne ceny získali:

Cena za ,,Najlepší voľný nápoj": Michaela Krajčovičová, Hotelová akadémia Ľ. Wintera Piešťany

Cena za ,,Najlepšia technika": Michaela Krajčovičová, Hotelová akadémia Ľ. Wintera Piešťany, Cena za ,,Najlepšia technika mlynčeka": Denisa Tolarovičová, Hotelová akadémia Ľ. Wintera Piešťany, Špeciálnu cenu, cenu všetkých komisárov za najkreatívnejšie použitie ingrediencií získala Nikola Korcoňová zo Súkromnej SOŠ EDUCO Námestovo.

PaedDr. Patrik Janíček
SŠ Scota Viatora, Ružomberok

Nitrianska SPU bude spolupracovať s potravinárskou komorou

Slovenská poľnohospodárska univerzita (SPU) v Nitre a Slovenská poľnohospodárska a potravinárska komora podpísali zmluvu o spolupráci. Zmluva má prispieť k prepojeniu vzdelávania študentov priamo s praxou. Predseda Slovenskej poľnohospodárskej a potravinárskej komory Milan Semančík konštatoval, že spoločná poľnohospodárska politika Európskej únie je v súčasnosti demotivačná, nestimuluje ľudí niečo robiť a využívať produkčný potenciál krajiny. Potravinová bezpečnosť Slovenska je navyše na alarmujúcom čísle. Treba sa podľa neho zamýšľať, ako poľnohospodársku politiku upraviť po roku 2020.

"Aj v tomto kontexte je mimoriadne dôležité posunúť ďalej duálny systém vzdelávania, aby sa vysokoškoláci mohli uplatniť v praxi. Ideálne by bolo, aby študenti boli priamo napojení na poľnohospodárske podniky, mali kontakt s prvovýrobou. Školy musia reagovať na potreby praxe. Potrebujeme vychovať takých odborníkov, ktorí budú schopní zachovať potravinovú bezpečnosť štátu," zdôraznil Semančík.

Hlavným bodom spolupráce bude na začiatku kooperácia pri rozvíjaní odbornej stránky študentov Fakulty ekonomiky a manažmentu SPU, prepojenie na prax, pomoc pri diplomových a dizertačných prácach, ale zároveň aj poradenstvo pre podnikateľské subjekty. To znamená, že aj študent, ktorý sa učí alebo robí nejaký prieskum, nemusí ho robiť samoúčelne. Môže mať zadanie priamo z podniku, kde riešia konkrétny problém. Okrem toho sa Slovenská poľnohospodárska a potravinárska komora stala partnerom pre študijný program Agrárny obchod a marketing.

"Verím, že každú aktivitu budeme môcť prepojiť tak, aby to bolo užitočné pre obe strany. Napríklad vzdelávacie a promo aktivity pre rôzne vekové kategórie začínajúc od základnej školy cez strednú školu, univerzity a ďalšie generácie," povedala dekanka Fakulty ekonomiky a manažmentu Slovenskej poľnohospodárskej univerzity Elena Horská. ***(TASR, SITA)***

Najštipľavejšia paprička na svete

Farby a plody jesene predstavila Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre návštevníkom výstavy, ktorá sa začiatkom októbra konala v priestoroch Botanickej záhrady SPU. Okrem 48 odrôd paprík a 18 menej známych odrôd paradajok mohli obdivovať aj rôzne zaujímavé a u nás netradičné plody, medzi nimi aj plody z rodu Lagenaria (fľaškovce). Tie sa v Afrike využívajú aj ako nádoby na vodu.

Lákadlom pre návštevníkov bola najštipľavejšia paprička dopestovaná na Slovensku, ktorú vypestovali na nitrianskej SPU. "Chilli paprička Carolina Reaper zatiaľ nie je voľne dostupná na trhu, jej semená špeciálne objednávame. Odvážlivci mohli na výstave túto papriku aj ochutnať," informovala hovorkyňa SPU Renáta Chosraviová.

Hybridná čili paprička pochádza z Južnej Karolíny, v roku 2013 bola zapísaná do Guinnessovej knihy rekordov ako najpálivejšia paprička na svete. Obsah kapsaicínu v nej môže dosiahnuť až 2.200.000 bodov na Scovilleho stupnici.

Pre porovnanie, známe štipľavé papričky habanero dosahujú pálivosť 300.000 bodov.

Botanická záhrada je vedecko-pedagogickým pracoviskom Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre s celouniverzitnou pôsobnosťou. Založená bola 1. januára 1982 a plní tri hlavné úlohy botanických záhrad, didaktickú, vedeckovýskumnú a kultúrno–výchovnú. V jej zbierkach sú okrem tropických a subtropických druhov zastúpené rastliny mierneho pásma, domácej flóry, okrasnej zelene a úžitkových rastlín. Vo vedeckej oblasti sa zameriava na štúdium biológie ohrozených druhov rastlín Slovenska. ***(TASR, SITA)***

Farby a plody jesene predstavila Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre. *Zdroj: TASR/Henrich Mišovič*

Slovenské pohľady majú 170 rokov, sú ojedinelým kultúrnym dokumentom histórie

Najstarší slovenský časopis pre literatúru, vedu a umenie Slovenské pohľady si pripomína 170 rokov od založenia a 135 rokov od obnovenia svojho vydávania. To sú hlavné dôvody vedeckej konferencie, ktorú v Bratislave organizoval 4. októbra jeho vydavateľ Matica slovenská (MS) pod záštitou ministra školstva, vedy, výskumu a športu SR Petra Plavčana.

Šéfredaktor časopisu Slovenské pohľady Bystrík Šikula počas príhovoru. *Zdroj: TASR/Martin Baumann*

"Tento deň je veľký, aj keď niektoré verejnoprávne média to neevidujú. Slovenské pohľady to je zázračný 170-ročný príbeh na civilizačnej križovatke v Európe," povedal v úvode podujatia predseda MS Marián Tkáč.

Na konferencii sa zúčastnili poprední literárni vedci, bádatelia, historici, spisovatelia a publicisti. Tí v príspevkoch priblížili historickú genézu vzniku, postupný vývin i súčasnú tvár jubilujúceho periodika. Podľa nich má neodmysliteľné miesto v súradniciach modernej slovenskej kultúry a Slovenské pohľady možno oprávnene považovať za dejiny v dejinách, keďže dlhodobo verne odrážajú literatúru a slovenský život.

Bátorová ocenila snahu Hurbana

Literárna vedkyňa a vysokoškolská pedagogička Mária Bátorová v príspevku Naša hrdosť naša hanba zdôvodnila tento paradox. Ocenila snahu kľúčovej osobnosti nášho národného obrodenia a zakladateľa časopisu (1846) Jozefa Miloslava Hurbana v ťažkých uhorských pomeroch. "Aj obdobie socializmu nebolo priaznivé pre časopis. Ale ani v súčasnosti sa situácia nezlepšila. Stále nie je záujem kompetentných inštitúcií o výskum kultúry, ktorú zanechal tento časopis a akú nám môžu závidieť mnohé európske krajiny," konštatovala Bátorová.

Jej profesijná kolegyňa Eva Foldinarová hodnotila Slovenské pohľady ako unikátny jav v slovenskej spisbe v širokospektrálnom rozmere s prínosom do európskej i svetovej kultúry, a to nielen v dobách maďarizácie. Ďalší diskutujúci analyzovali rôzne obdobia počiatkov a po zániku obnoveného vydávania, o ktoré sa zaslúžil syn zakladateľa Svetozár Hurban Vajanský. Spomínali vtedajšiu spoločenskú situáciu a prínos pod vedením jednotlivých šéfredaktorov i obsah časopisu, ktorý okrem literatúry dáva priestor desiatkam vedných odborov aj výtvarnému umeniu. Konferencia sa neniesla len v oslavnom, ale aj kritickom duchu.

Slovo šéfredaktora

"Okrem hrubého maďarizačného útlaku 27 rokov od pádu komunistického režimu hovoríme o novej totalite. O umlčaných spisovateľských hlasoch, o bielych miestach v slovenskej literatúre. Niektorí spisovatelia sú v istých médiách marginalizovaní alebo obchádzaní, akoby vôbec neexistovali. A pohnútky ľudí, čo o tom rozhodujú, nemajú nič spoločné s ich tvorbou, ktorú nečítajú a ignorujú, ale s tým kam ich zaradili na základe mimoliterárnych, politických a ideologických kritérií.

Nespravodlivosť a diskriminácia nevystihujú podstatu veci," hodnotil šéfredaktor Slovenských pohľadov Bystrík Šikula.

Pre TASR uviedol, že problémom je aj nemožnosť niektorých spisovateľov reprezentovať krajinu v zahraničí, či žiaden priestor v niektorých časopisoch. "Slovenské pohľady mapujú celý slovenský literárny kontext. Od toho Novembra (1989, pozn. TASR), keď nastali názorové a ideové spory medzi spisovateľskými organizáciami, sa spisovatelia rozdelili. Vidím v tom aj isté sektárstvo aj politikum," dodal Šikula.

Na podujatí realizovanom s finančným prispením Fondu na podporu umenia nechýbalo umelecké slovo, ani hudba a spev skupiny Cabo, ktorá má vo svojom repertoári zhudobnené verše slovenských básnikov.

Zdroj: TASR

Spevácky zbor slovenských učiteliek OZVENA v Lučenci

Nový školský rok opäť zastihol OZVENU, Spevácky bor slovenských učiteliek na cestách za svojimi divákmi a poslucháčmi - tentoraz v sídle Novohradu, v Lučenci. Učiteľky z celého Slovenska sa v piatok 30. 9. 2016 stretli v zrekonštruovanej budove synagógy, aby v podobe výchovných koncertov prezentovali zborovú tvorbu najprv pre študentov PaSA v Lučenci a na druhom vystúpení pre žiakov 2. stupňa ZŠ M. R. Štefánika a ZŠ Vajanského.

Prítomní žiaci, študenti a pedagógovia si vypočuli zborové skladby v historickom priereze období dejín hudby, úpravy ľudových piesní, ale aj populárne skladby, spirituály. Tieto koncerty pripravujeme v súlade s učebnými osnovami HUV, umožňujú mládeži upevniť si svoje vedomosti, zoznámiť sa aj so zborovou tvorbou, ktorá má na Slovensku bohatú tradíciu a nás teší, že sa stretli s priaznivou odozvou. OZVENA v roku svojho 70. výročia založenia naďalej šíri túto osvetu v rôznych častiach Slovenska ponukou výchovných koncertov pre školskú mládež - najbližšie vystúpenia sa uskutočnia 21.10.2016 v Galante.

V sobotu 1.10.2016 absolvovala OZVENA svoje koncertné vystúpenie v kalvínskom kostole v Lučenci. Priaznivcom zborovej tvorby, hosťom, našim priateľom a známym ponúkla pestrú paletu zo svojho repertoáru, ktoré publikum ocenilo ako vysoko profesionálne. Veríme, že svojím kvalitným výkonom uspeje Ozvena aj na Festivale zborového spevu V. F. Bystrého v Banskej Bystrici - 11.a 12.11.2016 v kategórii ženských speváckych zborov.

PaedDr. D. Hofericová

Jalili: V Afganistane sme koedukovanou školou spôsobili malú revolúciu

Na severe Afganistanu, v jednej z najpokojnejších provincií v nepokojnej krajine, sa dokončuje projekt, ktorý vznikol aj za finančnej pomoci zo Slovenska. Nasir Jalili, ktorý získal vysokoškolské vzdelanie na Slovensku, chce, aby si svoj sen o vzdelaní mohli naplniť aj jeho mladí krajania z okolia mesta Mazáre Šaríf. Škola, do ktorej chodia, by mala čoskoro dostať vlastnú strechu.

Hoci je sever Afganistanu v subtropickom pásme, zimy v tejto oblasti bývajú drsné a tuhé, uviedol Jalili v rozhovore pre TASR.

Lajčák odovzdal certifikát v hodnote 50-tisíc eur

Docent pôsobiaci na Mikrobiologickom ústave Lekárskej fakulty Univerzity Komenského v Bruseli z rúk šéfa slovenskej diplomacie Miroslava Lajčáka prevzal 4. októbra certifikát v hodnote 50.000 eur. Peniaze venované SR v rámci humanitárnej pomoci pre Afganistan pôjdu v prospech mimovládnej organizácie Khair Khwa Social Services and Development Organization. Na Slovensku Jalili na účel finančnej zbierky pre svojich "školychtivých" rodákov založil Združenie pre pomoc rozvoja vzdelávania a zdravotníctva v Afganistane.

Jalili spresnil, že škola - jedna z dvoch, ktorým je určená finančná pomoc zo Slovenska - už funguje, hoci v provizórnych podmienkach, od konca marca tohto roka. Budova ešte nemá dokončené prvé poschodie a strechu, preto je v nej zatiaľ iba osem tried, po dokončení by tam malo fungovať 16 tried - do ktorých budú chodiť spolu dievčatá aj chlapci.

"Dievčatá chodia do tejto školy. Sú v tých triedach spolu s chlapcami. Je to koedukovaná škola. Urobili sme priam revolúciu v Afganistane, pretože dievčenské školy sú tam oddelené od chlapčenských," upozornil.

Jednoduché podmienky

Jalili vysvetlil, že škola, o ktorej vznik sa postaral, je na periférii Mazáre Šaríf. Aj keď funguje v jednoduchých podmienkach, je to obrovský rozdiel oproti situácii spred dvoch rokov, keď tí istí žiaci sedeli na dvore rozostavanej budovy, pod holým nebom a v nehygienických podmienkach. Súčasnej škole pomohla aj finančná zbierka z radov slovenských vojakov slúžiacich v Afganistane. Jalili nezabudol na podplukovníka Petra Michlíka, ktorý na základni v Kandahári vyzbieral 600 dolárov a osobne ich priviezol na sever do Mazáre Šaríf.

"Môj bratranec za to kúpil päť ton cementu na omietnutie prvého základného múru," spomína Jalili. Priznal, že aj toto gesto mu dodalo odvahu v projekte pokračovať a znásobilo hrdosť na Slovensko, ktoré sa stalo jeho druhým domovom.

Jalili priznal, že realizácia tohto projektu je možná aj preto, že ide o jednu z najpokojnejších provincií v Afganistane, kde sa už nebojuje. Opísal, že táto perzská časť Afganistanu je známa už od staroveku ako jedna z kolísok civilizácie. Je spájaná so vznikom zoroastrizmu, dala svetu antického lekára a filozofa Avicennu, narodil sa tu perzský básnik, teológ a mystik Rúmí, zakladateľ sufistického rádu tancujúcich dervišov. "Ľudia u nás nie sú bojovníci. Je to jedna z najpokojnejších provincií," zopakoval.

Pozemok škole poskytol člen miestneho parlamentu, lebo ide o nekomerčný projekt a po dokončení bude škola odovzdaná ministerstvu školstva, čiže afganskému štátu. Rodičia detí boli veľmi vďační za výstavbu novej školy a vďaka Jalilimu, ktorý za posledné dva roky päťkrát navštívil svoje rodisko, už vedia, že on je teraz na Slovensku, v krajine, odkiaľ prichádza pomoc pre umožnenie vzdelávania ich detí. Jalili zároveň upozornil, že výstavba školy bola možná aj vďaka úsiliu profesora Vladimíra Krčméryho z Vysokej školy zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety, ktorý zohnal 25 percent doterajších finančných nákladov. Vlastné úspory, ktoré projektu vo svojom rodisku venoval, už ani neráta.

Zdroj: TASR

Dana Rušinová: Učitelia musia mať podporu vo využívaní osvedčených inovatívnych metód vo vzdelávaní

Nadácia pre deti Slovenska odoslala ministrovi školstva komplexný dokument o nástrojoch na zavádzanie inovatívnych vzdelávacích metód do slovenských škôl. Jeho zavedenie pomôže učiteľom rozvíjať vedomosti žiakov naviazané na reálne životné situácie a zároveň rozvíjať individuálne danosti jednotlivca, hodnoty a osobnostné zručnosti potrebné pre život i zamestnanie.

Stovky učiteľov sa každý rok vo voľnom čase vzdelávajú a získavajú nové poznatky a zručnosti, aby učili moderne. Skúsenosti a zručnosti, ktoré získavajú, vychádzajú z overených metód a ich zavedenie do výučby nepotrebuje ani významnejšiu finančnú podporu.

Takto sa učitelia svojou každodennou prácou snažia sa meniť školstvo zdola, často proti samotnému systému vzdelávania.

„Učitelia dnes viac ako predtým potrebujú pedagogické inovácie, avšak overené na bežných slovenských školách a zároveň systematickú podporu pri ich zavádzaní a používaní vo vzdelávaní," zdôrazňuje Dana Rušinová, správkyňa a výkonná riaditeľka Nadácie pre deti Slovenska v súvislosti s pripravovaným Národným program rozvoja výchovy a vzdelávania a dáva do pozornosti aktualizované zhrnutie Súboru nástrojov na podporu pedagogických inovácií, ktoré nadácia minulý týždeň odoslala Petrovi Plavčanovi, ministrovi školstva, vedy, vedy, výskumu a športu SR. Nadácia pre deti Slovenska je spolu s ďalšími partnermi pripravená pokračovať v konštruktívnom pracovnom dialógu o možnostiach uvedenia odporúčaní do praxe.

Potreba aktualizovaného zhrnutia Súboru nástrojov na podporu pedagogických inovácií (2007) vznikla ako výstup a záväzok zo seminára Učíme s radosťou – osvedčené inovácie vo vzdelávaní na Slovensku. Seminár v júni zorganizovala Nadácia pre deti Slovenska a Výbor Národnej rady SR pre vzdelávanie, vedu, mládež a šport.

Zúčastnili sa na ňom minister Peter Plavčan, poslanci Národnej rady SR na čele s predsedom výboru Ľubomírom Petrákom, zástupcovia veľvyslanectiev, donorov, ktorí podporujú vzdelávacie aktivity nadácie, učitelia, predstavitelia združení pedagógov, mimovládnych neziskových organizácií pôsobiacich vo vzdelávaní.

„Tradičný systém vzdelávania je stále častejšie podrobovaný kritike aj vzhľadom na nedostatočný dôraz na rozvoj osobnosti žiaka, absentovanie individuálneho prístupu zo strany učiteľov, predimenzovanosť osnov, preceňovanie vedomostí bez schopnosti aplikácie oproti zručnostiam, hodnotám a postojom," – uvádza sa v Návrhu strategicko – akčného plánu Ministerstva školstva SR na začlenenie pedagogických inovácií podporujúcich rozvoj kľúčových kompetencií do vzdelávacieho systému, ktorý pod názvom Súbor nástrojov na podporu pedagogických inovácií v roku 2007 pre potreby ministerstva vypracovali partneri mimovládnych organizácií v spolupráci so štátnou správou na čele s Nadáciou pre deti Slovenska.

„Plán z roku 2007 sa dodnes nerealizoval. V spolupráci s jeho autormi sme aktualizovali jeho závery a odoslali ministrovi.

Našou snahou je, aby sme pokračovali v konštruktívnom dialógu so štátnou správou tak, aby všetci učitelia, súčasní aj budúci, mali prístup k moderným a osvedčeným metódam vzdelávania a aby ich mohli efektívne využívať," priblížila ďalší plán Dana Rušinová.

Stella Hanzelová

NADÁCIA PRE DETI SLOVENSKA
CHILDREN OF SLOVAKIA FOUNDATION

Naše skúsenosti s projektom Erasmus+

Žiaci Základnej školy nár. um. Ľ. Podjavorinskej s MŠ v Bzinciach pod Javorinou sa pred niekoľkými rokmi zapojili do projektu eTwinning a spolu so žiakmi Základnej školy Václava Havla v Poděbradoch pracovali na úspešných projektoch.

V nadväznosti na ne sa rozbehla spolupráca na ďalšom projekte. V roku 2014 podali obidve školy projekt Erasmus+, v ktorom bola naša škola úspešná. A tak mohli naši učitelia vycestovať do Českej republiky a tam absolvovať štvordňovú vzdelávaciu mobilitu Profesijný rozvoj učiteľov. V rámci projektu učitelia rozvíjali pomocou metódy job-shadowing svoje kľúčové kompetencie. Účasť na mobilite mala pomôcť ich odbornému rastu a k zvyšovaniu efektivity výchovno-vzdelávacej práce školy. Metóda job-shadowingu poskytuje možnosť pozorovať kolegu z partnerskej školy vo výchovno-vyučovacom procese a získané poznatky aplikovať do vlastnej práce, prezentovať svoje postupy a overiť si ich účinok v prostredí partnerskej školy, konfrontovať si svoje didaktické, metodické i komunikačné kompetencie v inom prostredí, i keď v našom prípade blízkom slovanskom, skvalitniť úroveň výchovno-vyučovacieho procesu na svojej škole a pokúsiť sa priniesť niečo nové do partnerskej školy.

V novembri 2014 teda odcestovala prvá skupina našich učiteľov do Poděbrad. Boli to vyučujúca slovenského jazyka, ktorá s partnermi pracovala na projektoch eTwinning, učiteľka anglického jazyka, učiteľka geografie a zároveň výchovná poradkyňa a riaditeľ školy. Na jar sa uskutočnila druhá časť mobility, ktorej sa zúčastnili štyria učitelia 1. stupňa, vrátane riaditeľa školy. Povzbudení úspechom sme sa o projekt uchádzali aj v ďalšom roku a opäť sme boli úspešní, no nielen my, ale aj naša partnerská škola. Skupina učiteľov 1. stupňa bola v Poděbradoch pred Vianocami 2015 a na jar 2016 odišli do stredných Čiech učitelia prírodovedných predmetov – fyzika a matematika, chémia a biológia, ale aj učiteľka anglického jazyka a riaditeľ školy, ktorý učí tiež angličtinu na 1. stupni.

Hospitácie, besedy, výmena skúseností

Počas pobytov absolvovali učitelia viacero hospitácií, besedovali s riaditeľom školy a jeho zástupkyňami, s koordinátorkou školského vzdelávacieho programu, výchovnou poradkyňou. Každý učiteľ mal možnosť rozprávať sa a vymeniť si skúsenosti s vedúcim predmetovej komisie svojho predmetu alebo s vedúcim metodického združenia. S niektorými českými kolegami sa mohli porozprávať aj počas neformálnych stretnutí.

V rámci vzájomných pobytov účastníci jednotlivých mobilít odučili na partnerskej škole niekoľko vyučovacích hodín. Zaujímavá bola spoločná česko-slovenská hodina literatúry v triede, s ktorou sme pracovali na projekte eTwinning.

Žiaci v Čechách preberali práve medzivojnovú a protivojnovú literatúru a podľa toho sme zvolili aj slovenský text. V troch triedach VII. ročníka sme odučili zemepis, téma bola Slovensko. Naši učitelia tak mali možnosť overiť si svoje metódy a postupy pri práci so žiakmi v inej krajine. Pre nás i pre našich žiakov bola takisto zaujímavá hodina literatúry, ktorú viedol český kolega u nás, opäť v triede z projektu eTwinning, ale aj hodina geografie s českým učiteľom. Tieto hodiny boli prospešné aj pre žiakov. Chceli sme totiž posilniť ich schopnosť rozumieť a získavať poznatky sprostredkované v cudzom, aj keď blízkom, jazyku. Žiaci museli byť pozorní, tolerantní a sústredení. Potvrdilo sa nám to, čo sme tušili. Naši slovenskí žiaci žijúci na slovensko-českom pomedzí nemali s češtinou problémy, no deti zo stredných Čiech potrebovali iný prístup i postup.

Aktivity po vyučovaní

Zvlášť podnetné a obohacujúce boli pre nás diskusie s kolegami, spoločné zasadnutia metodických orgánov. Okrem toho sa učitelia zaujímali o prácu svojich kolegov mimo vyučovacích hodín - organizovanie mimo vyučovacích aktivít, prácu krúžkov, súťaže, pomoc žiakom, prácu s rodičmi, výchovno-poradenskú prácu, prácu s deťmi vyžadujúcimi osobitnú starostlivosť. Riaditeľ školy sa zaujímal hlavne o manažérsku prácu svojho kolegu, tvorbu ŠkVP, stratégie rozvoja školy. Výchovná poradkyňa si všímala výchovno-poradenskú činnosť, prácu s deťmi s poruchami učenia a s deťmi zo znevýhodneného prostredia, ako aj o to, ako škola rozvíja zmysel žiakov pre toleranciu a porozumenie.

Naši učitelia sa zúčastnili aj slávnostných podujatí našej partnerskej školy. Hlboké dojmy zanechala v našich kolegoch Vánoční Vala, teda Vianočné trhy, ktoré organizujeme aj na našej škole.

Škola si pripomenula 700. výročie narodenia panovníka Karla IV. a pri tejto príležitosti sa konala školská akadémia, na ktorú boli pozvaní aj naši slovenskí učitelia. Odniesli si krásny zážitok, nápady a zároveň mohli porovnávať, pretože i naša škola pripravuje podujatia takéhoto charakteru. Skupinu našich učiteľov prijal vo svojom úrade aj primátor mesta Poděbrady, čo sme vysoko ocenili.

Naši učitelia spoznali Poděbrady a našli si aj čas navštíviť Prahu a pozrieť si jej jedinečné kultúrne pamiatky.

Škola v Poděbradoch

Základná škola Václava Havla v Poděbradoch je veľká, má takmer 600 žiakov a 26 tried. V škole pracujú desiatky učiteľov. Pozorovať ich prácu a možnosť vymeniť si skúsenosti bolo pre nás veľmi užitočné a podnetné. Pán riaditeľ Mgr. Vlastimil Špinka pripravil program pre nás veľmi precízne a takmer do detailu a on i jeho kolegyne a kolegovia sa nám venovali s mimoriadnou ochotou a nezištne nám poskytli množstvo informácií, predviedli nám svoje vyučovacie hodiny.

Za to im všetkým patrí naše poďakovanie. Takisto aj my sme sa snažili našim kolegom pripraviť program, ktorý by splnil ich očakávania v oblasti rozvoja profesijných kompetencií, ale aby poznali aj náš kraj, jeho pamätihodnosti a krásy. Videli prácu učiteľa na malej dedinskej škole, pretože naša škola má približne 140 žiakov v deviatich triedach. Dúfame, že aj ich pobyt u nás bol pre nich prospešný.

Vypracovať projekt, získať ho a potom organizovať mobilitu tak, aby neutrpelo vyučovanie odchodom viacerých učiteľov na partnerskú školu, aby tento pobyt priniesol očakávaný efekt, nie je celkom jednoduché. Ale možnosť vzdelávať sa takýmto spôsobom, rozširovať a upevňovať kompetencie, získavať a rozvíjať zručnosti, schopnosti a znalosti pedagógov, to stojí za to.

Mgr. Martin Samek
riaditeľ školy
Mgr. Ľudmila Šupáková

Ako by vyzeral lepší svet?

SUPERTRIEDA je európsky projekt, ktorý vznikol na Slovensku. Snahou jej autorov je podpora autonómnej pozície dieťaťa v procese vzdelávania, v ktorej je dieťa chápané ako slobodné indivíduum a vnímané ako aktívny sebatvorca. Podstatou Supertriedy je poznávanie sveta hrou a umením a princípom zapojenie všetkých žiakov triedy.

Pre deti je hra prirodzenou každodennou aktivitou, počas ktorej sú takpovediac na polceste medzi fantáziou a realitou života. Napriek tomu, že prebieha len „akože“, venujú sa jej naplno a prostredníctvom nej spoznávajú nielen reálny svet, ale budujú si najmä svoj „vlastný“ svet, svet plný pocitov a fantázie, svet vlastného JA. Poznávanie sveta umením je pre deti veľmi prirodzeným poznávaním. Umenie totiž podáva obraz skutočnosti nenásilnou a emocionálnou formou, ktorá je veľmi blízka ich prirodzenému vnímaniu sveta. Informácie o svete získané z umenia sa preto ľahko a prirodzene stávajú súčasťou zážitkového sveta detí. Cez hudbu, maľbu, tanec, divadlo či čítanie kníh spoznávajú deti „veľký“ svet, nachádzajú v ňom svoje miesto a uvedomujú si aj svoje vzťahy k ostatným ľuďom.

Človek tým, že mení svet, mení i sám seba. Supertrieda predstavuje taký „malý“ svet. Svet, ktorý si tvoria deti samy, svet, ktorý si organizujú a menia nie podľa abstraktných a formálnych princípov sveta dospelých, ale podľa zákonitostí svojich pocitov a predstáv. „Malý“ svet, ktorý má silu zmeniť raz ten „veľký“ k lepšiemu.

SUPERKNIHA 2017

V tomto školskom roku vyjde prvá kniha písaná deťmi. Všetky deti na Slovensku majú šancu stať sa spisovateľmi a držať v rukách svoju vlastnú knihu. A to nie hocijakú!

Knihu, ktorou si môžu naprojektovať vlastnú budúcnosť. Totiž všetko, čo chceme vybudovať, musí mať najskôr dobrý projekt. A deti veľmi jasne vedia, čo by mal obsahovať.

Preto do 15. decembra 2016 môžu posielať príbehy alebo eseje na tému: Ako by mal vyzerať lepší svet?

Porota tvorená známymi spisovateľmi vyberie víťazné práce do pripravovanej publikácie. Informácie a prihlášku nájdete na stránke www.supertrieda.sk.

Hlavným zámerom projektu je rozvoj pisateľskej a čitateľskej gramotnosti. Cieľom je prinášať radosť z tvorby, cibriť vyjadrovacie schopnosti, zlepšovať jazykový cit a rozvíjať pisateľské kompetencie nielen ako spôsob komunikácie a sebavyjadrenia, ale aj rozmýšľania, prežívania a cítenia. Zúčastniť sa môžu žiaci základných a stredných škôl ako reprezentanti svojej triedy. Jazykom súťažným je jazyk slovenský. Práce stačí poslať do 15. decembra, ale prihlásiť sa odporúčame čo najskôr. Na žiakov a učiteľov čakajú hodnotné čitateľské ceny, a najmä, všetci sa tešíme na vydanie SuperKnihy 2017, so vzácnym projektom na vybudovanie dobrého sveta pre naše deti.

Martina Bodnárová

Téma školského roka 2016/2017

Témou aktuálneho školského roka Supertriedy sa stala otázka: Ako by vyzeral „lepší svet“ ?

Žiaci základných a stredných škôl spracujú tému formou eseje, alebo príbehu, hudobno-dramatického predstavenia, či videoklipu. Na spracovanie je niekoľko mesiacov času, ale prihlásiť sa treba čo najskôr.

Projekt Supertrieda každoročne vyhlasuje ministerstvo školstva. Je súčasťou vyučovania slovenského a anglického jazyka, hudobnej, výtvarnej, etickej, občianskej výchovy. Ozdravuje vzťahy v detskom kolektíve a je prirodzenou prevenciou pred šikanovaním.

Partnermi sú Zastúpenie Európskej komisie v SR a Slovenský výbor UNICEF.

Prihlášky a informácie nájdete na www.supertrieda.sk

Rozlúčka s pani učiteľkou

27. septembra navždy opustila naše rady pani učiteľka Elena Barátová, jedna z najstarších učiteliek na Slovensku. Narodila sa 17. apríla 1915 v Starej Turej. Najväčšiu časť svojho života však prežila v Novom Meste nad Váhom. Tam pôsobila 40 rokov ako učiteľka s aprobáciou slovenčina, zemepis a dejepis pre základné školy.

Lúčim sa s ňou za všetkých bývalých žiakov s hlbokým zármutkom v srdci, aký cítime pri strate milovaného človeka.

Veď popri intaktnej rodine je dobrý učiteľ pre dieťa cenným darom a veľkým šťastím. My, žiaci pani učiteľky Barátovej, sme patrili k veľkým šťastlivcom. Naša pani učiteľka bola skvelý človek, jedinečný pedagóg , vynikajúca učiteľka slovenčiny.

Koho učila pani učiteľka, nemá problémy s pravopisom. Koho učila pani učiteľka, ten má rád literatúru a pozná naspamäť nejednu báseň. Koho učila pani učiteľka, ten dokáže bez problémov pomôcť svojim vnukom s úlohami zo slovenčiny. Od svojej pani učiteľky sme dostali kvalitné a trvalé vedomosti.

Zďaleka to však neboli len vedomosti, ktorými nás vyzbrojila pre život. Denne nám svojím konaním bola príkladom pracovitosti. Vstupovala do triedy so zazvonením a venovala sa nám intenzívne a obetavo až do ďalšieho zvonenia. Nikdy nesedela, chodila pomedzi lavicami.
Jednak tak udržiavala úzky kontakt s nami, jednak bola k dispozícii, keď niektorý žiak potreboval individuálny prístup. Bola náročná a prísna , no napriek tomu dokázala vytvoriť na vyučovacích hodinách príjemnú klímu vďaka svojej láskavosti a úcty ku každému dieťaťu ako k osobnosti. Vzájomný rešpekt bol alfou a omegou medziľudských vzťahov v triede. Odniesli sme si ho do života ako imperatív pri kontaktoch s ľuďmi.

Veľa energie venovala naša pani učiteľka nácviku pravopisu. Denné pravopisné päťminútovky, opravy päťminútoviek, nácvičné diktáty, kontrolné diktáty, domáce úlohy a tak dokola. Trvala nielen na bezchybnom pravopise ale aj na estetike písomného prejavu. Bol podľa nej našou vizitkou a prejavom úcty k adresátovi. Sama mala krásny rukopis .Jej zápisy na tabuli boli ako korálky na neviditeľnej nitke.

Obdivovala krásu a umenie, najmä literatúru. Bola veľmi sčítaná , komunikatívna, perfektná rétorka a vynikajúca recitátorka .Často nám spamäti prednášala básne. Najčastejšie z tvorby štúrovcov. Bola oddaná vlastenka, milovala slovenčinu a lásku k nej presádzala aj do našich srdc. Pod jej citlivým vedením rástol náš pozitívny vzťah k literatúre, láska ku knihám. Pani učiteľka nás viedla k vlastnej tvorbe, k umeleckému prednesu i k publikačnej činnosti.

Na svoju dobu bola modernou učiteľkou. Veď už pred päťdesiatimi rokmi považovala za prioritu čítanie s porozumením, preferovala logické učenie pred mechanickým, viedla nás k samostatnosti, tvorivosti a nepretržitému vzdelávaniu. Za svoju pedagogickú činnosť bola ocenená viacerými vyznamenaniami.

Pani učiteľka sa pre mnohých z nás stala inšpiráciou pri voľbe povolania. Vo svojej učiteľskej praxi sme neraz aplikovali jej efektívne metódy a formy vyučovania. Náš obdiv voči našej pani učiteľke rokmi neustále stúpal.

Radi sme udržiavali s ňou kontakt jednak telefonický , jednak osobný. Pozývali sme ju na stretnutia triedneho kolektívu, oslavovali sme s ňou jej narodeniny, stretávali sme sa na kultúrnych podujatiach.

Každé posedenie s pani učiteľkou bolo pohladením na duši. Vždy sa úprimne zaujímala o naše osudy, tešila sa s nami ,keď sa nám darilo, povzbudzovala nás v ťažkých chvíľach Bola optimista a skvelý spoločník. Na našich stretnutiach nám recitovala slovenské básne, spievala slovenské vlastenecké piesne. Najradšej sme však boli, keď načrela do svojich spomienok a rozprávala zážitky spoza katedry- Rozprávala pútavo a prekvapivo detailne. Mala vynikajúcu pamäť.
Z jej rozprávania sme cítili, ako milovala svoje povolanie..Sama priznala, že keby sa znova narodila, chcela by byť opäť učiteľkou.

S potešením sme sledovali , že jej vitalita neubúdala ani po prekročení deväťdesiatky a my sme ju mohli stále stretávať. Obdivovali sme, s akou noblesou prijímala aj ďalšie pribúdajúce roky. Tvrdila, že najlepší recept na dlhovekosť je fyzický i duševný pohyb. Každý nový deň začínala rozcvičkou. Denne si zopakovala jednu báseň. Cielene si cibrila pamäť. Lúštila krížovky a učila sa nové básne. Viedla kroniku svojej rodiny, z ktorej časť vyšla aj knižne pod názvom Mozaika spomienok. Publikovala v periodikách Trenčianske noviny, Kopaničiar, Učiteľské noviny. Živo sa zaujímala o dianie v meste a tešila sa z jeho rozkvetu.

Do svojich 98 rokov navštevovala kultúrne podujatia. Aktívne pôsobila v miestnej organizácii Matice slovenskej. V klube dôchodcov účinkovala dve desaťročia v literárnom klube a 25 rokov v jeho spevokole Zvonky.
Za dlhoročný aktívny a kvalitný prínos pre výchovu a vzdelávanie si prevzala titul Osobnosť mesta. Okrem toho sa mohla pýšiť viacerými vyznamenaniami .Ona si však nepotrpela na chválu, bola skromná až do konca.
Navždy ticho zaspala 27.septembra 2016. Mesto stratilo tak jednu z najvýznamnejších osobností , učiteľská verejnosť a bývalí žiaci vynikajúcu učiteľku. Žiadne slová nedokážu vyjadriť našu nesmiernu vďaku pani učiteľke, ktorá tak výrazne pozitívne ovplyvnila naše životy. Odišla do nenávratna.

Avšak spomienky na jej život a prácu tu naďalej zostávajú s nami ako vzácny vzor a inšpirácia.
Česť jej pamiatke!

Mgr. Oľga Ščepková

Rodine vyjadruje úprimnú sústrasť aj redakcia Učiteľských novín

Elena Barátová

Elena Barátová – Lányová sa narodila 17. apríla 1915 na Starej Turej. V roku 1939 získala titul odborná učiteľka na aprobáciu slovenčina, zemepis, dejepis. Ako učiteľka pôsobila 40 rokov na školách v Novom Meste nad Váhom a vychovala niekoľko generácií žiakov, z ktorých vyrástli úspešní akademickí umelci, primári, či regionálni politici a iní. Zomrela vo veku 101 rokov, 27. septembra 2016.
"Za svoju dlhovekosť vďačím predovšetkým Pánu Bohu a mojim drahým deťom, ktoré ma s láskou opatrujú. Ďalej tomu, že celý život som pracovala - tak psychicky, ako aj fyzicky. Veľkou oporou mi bol môj manžel, s ktorým som žila v láske a porozumení 53 rokov. Pravidelne som cvičila, pracovala v záhradke, dom som si udržiavala, a to až do 95 rokov svojho života. Starí ľudia nech sa neboja práce, pretože pohyb ich drží pri živote a nech robia všetko s láskou, ja totiž nepoznám závisť, nenávisť a kto mi ublížil, tak veľmi rýchlo som na to zabudla a naopak, spomenula som si na to dobré. Základom bola taktiež striedma a zdravá strava. Do siedmich rokov som bývala u svojich starých rodičov a oni mali kravičky a každý deň som ráno pila ešte teplé mliečko, keď ho babička nadojila. A to bola vojna, veď som sa narodila v roku 1915 a bola som veľmi dobre stravovaná a nie na nejakých maškrtách, ale na zdravej sedliackej strave. Taktiež doteraz jem veľa ovocia, pomarančov, hrušiek, jabĺk, mandarínok a stravujem sa pravidelne päťkrát denne," povedala pani Barátová v rámci rozhovoru pre TASR počas posledných vianočných sviatkov.

Zdroj: TASR

Máte šancu vyhrať 3 x Pedagogický diár pre ZŠ a 3 x Pedagogický diár pre MŠ!

Pozor SÚŤAŽ!

Pošlite nám správnu odpoveď na súťažnú otázku:
Ktoré nakladateľstvo vydáva Pedagogické diáre pre ZŠ a MŠ?

Odpovede posielajte na mail redakcia@ucn.sk alebo poštou na adresu: Učiteľské noviny, Lamačská cesta 8/A, 811 04 Bratislava.

Termín súťaže: do 7. novembra 2016
V predmete mailu uveďte:
SÚŤAŽ - DIÁR

Pedagogický diár pre ZŠ
Každodenná praktická pomôcka v pracovnom a osobnom živote pedagóga. Nezáleží na tom, či učíte na základnej, základnej umeleckej, strednej škole, alebo na gymnáziu. Obsah a štruktúra Pedagogického diára 2016/2017 je prispôsobená potrebám pedagógov základných aj stredných škôl.

Pedagogický diár pre MŠ
Každodenná praktická pomôcka v pracovnom a osobnom živote učiteľky materskej školy.
Viac informácii o diároch nájdete na stránke www.raabe.sk.

ČÍTAME S OSMIJANKOM PRIDAJ SA AJ TY!

Propozície:

13. ročníka celoslovenskej čitateľskej súťaže
Čítame s Osmijankom – pridaj sa aj ty!
Školský rok 2016/2017

Význam súťaže:

Celoslovenská čitateľská súťaž je zameraná na rozvoj čitateľskej gramotnosti žiakov na prvom stupni základných škôl. Prebieha prostredníctvom spolupráce s pedagógmi a knihovníkmi z celého Slovenska, ktorí sú koordinátormi súťaže. 8 súťažných otázok je určených na hravú prácu s literárnym textom. Naším cieľom je motivovať k rozhovorom a tvorivým aktivitám v školách a rodinách a posmeľovať žiakov, aby rozprávali o zážitkoch z čítania, konfrontovali svoje vnímanie s dospelými, rodičmi, kamarátmi v kolektíve. Knižky svojimi nadčasovými témami – vzťahy v rodine, kamarátstvo, inakosť, jedinečnosť každého človeka, tolerancia, dôležitosť dobrých skutkov, empatia, vzťah k prírode, zodpovednosť, pravdovravnosť– podnecujú deti k uvažovaniu o sebe, o vzťahu k iným ľuďom a veciam. Učia ich sebavedome vyjadrovať svoj názor a akceptovať druhého v duchu znášanlivosti. Hravou koncepciou čítania chceme osloviť detských čitateľov aktuálnymi hodnotnými príbehmi prinášajúcimi radosť z čítania.

Pravidlá súťaže:

V školách a knižniciach sa riešia súťažné úlohy od novembra 2016 do konca apríla 2017 prostredníctvom súťažného zošita, ktorý musí mať každý súťažiaci žiak.

Cena súťažného zošita: 0,80 €.

V 13. ročníku súťaže pozýva Osmijanko čitateľov odhaliť tajomstvá nekonečnej literárnej záhrady. Zoberte si osvedčenú lupu, sieťku na motýle a vystopujte 8 miestečiek – zákutí.
Na každom mieste vás čakajú dve úlohy. Stačí, ak vyriešite jednu z nich a vaše práce budú zaradené do hodnotenia odbornou porotou.

Prihlášku do súťaže a objednávku súťažných zošitov realizujte cez prihlasovací formulár na webovej stránke www. osmijanko-ba.sk alebo poštou do 18. októbra 2016.

Novinka!
Prihlášky posielajte za celú školu spolu! Uveďte, prosím, meno jednej zodpovednej osoby. Aj platba bude len jedna.

BONUS PRE PEDAGÓGOV A KNIHOVNÍKOV: Súťažný zošit zdarma.

Nezapočítavajte ho, prosím, do prihlášky, dostanete ho automaticky v zásielke, to znamená, že každý kolektív bude mať o 1 ks viac, preto je dôležité uviesť vo formulári počet tried.

Súčasťou súťažného zošita je aj v tomto ročníku nová Osmijankova literárna mapa. Dostane ju každý súťažiaci kolektív zdarma. Prezentuje hodnotné tituly z vybraných slovenských vydavateľstiev. Pomáha sa orientovať v pôvodnej slovenskej a prekladovej knižnej produkcii určenej detskému čitateľovi. Súťažné zošity budeme distribuovať do škôl a knižníc v novembri 2016. Platby realizujte až po prijatí súťažných zošitov.
Pri platbe bankovým prevodom, uvádzajte do správy pre prijímateľa meno, mesto a potom adresu školy. Inak nevieme platbu identifikovať.
Odpovede na súťažné otázky posielajú celé kolektívy naraz, do konca apríla 2017.

Zásielka musí obsahovať:

Zoznam súťažiacich, triedu, adresu školy, meno pedagóga alebo knihovníčky, telefonický a mailový kontakt. Okrem písomných riešení súťažných otázok môžu žiaci posielať aj svoje originálne nápady, vlastnú tvorbu, výtvarné práce, fotografie i denníčky. Nezabudnite, prosím, podpisovať každú prácu, či dielko, ktoré posielate– označte ho vizitkou. Na žiadosť poroty, prosíme, neposielajte odpovede v euroobaloch (priesvitné obaly) a neposielajte ani veľkorozmerné objekty. Pošlite nám ich fotografie.

Súťažné práce nevraciame späť!

Hodnotenie súťaže:

V máji 2017 pracuje odborná porota, ktorá vyhodnotí súťažné práce, určí víťaza súťaže a vyberie najlepších 8+8+8 súťažných kolektívov, ktoré získajú darčekové knižné poukážky z knihkupectva Martinus, knižné balíčky z Vydavateľstva Slovart, Perfekt, Trio Publishing, Albatros Media, Artforum, Buvik a iných. Okrem toho máme pri niekoľkých súťažných otázkach vypísané mimoriadne odmeny, pretože čítať s Osmijankom sa oplatí!

Uzávierka súťaže 30. apríla 2017.

Víťazný kolektív získa celodenný zájazd.

1. júna 2017 bude slávnostné vyhlásenie výsledkov súťaže.

Výsledky uverejníme na našej webovej stránke www.osmijanko-ba.sk a na facebooku.

Zoznam knižiek, s ktorými budeme pracovať v 13. ročníku súťaže Čítame s Osmijankom – pridaj sa aj ty!
Astrid Lindgrenová: Pippi Dlhá Pančucha, Peter Glocko: Vosníkove zlaté kačky,
Jiří Dvořák: Hávedník, Krista Bendová, Tomáš Janovic: Bola raz jedna trieda,
Dušan Dušek: Babka na rebríku, Krista Bendová: Osmijankove prekážkové rozprávky,
Toňa Revajová: Johanka v Zapadáčiku

Mnohé úlohy sú koncipované tak, že nemusíte mať prečítanú celú knihu. Vychádzajú z určitej témy v knižke, rozprávky, zo situácie či z príbehu. Osmijanko sa poteší, ak si doplníte knižnice, školské i domáce, o nové skvelé knižky, ale nezabudnite navštíviť aj verejné knižnice a požiadať knihovníčky a knihovníkov o spoluprácu. V prípade akýchkoľvek ťažkostí so zháňaním kníh požiadajte o pomoc Osmijanka. Rád vám poradí.

Hlavný partner projektu

Súťaž podporil z verejných zdrojov Fond pre umenie.

fond na podporu umenia

Učiteľské noviny * Periodikum o školstve a vzdelávaní * Vydáva: Učiteľské noviny, o. z. * Adresa a sídlo redakcie: Lamačská cesta 8/A, 811 04 Bratislava * IČO vydavateľa:42 418 089 * Šéfredaktorka: Mgr. Martina Baumann, mobil: 0948 038 354, e-mail: miksova@ucn.sk * Štatutárny zástupca: Mgr. Martina Baumann * Facebook: www.facebook.com/ucitelskenoviny * Redakcia si vyhradzuje právo upraviť titulok príspevku a vykonať v rukopise potrebné štylistické a ďalšie úpravy tak, aby sa nestratil význam a obsah príspevku. Redakcia môže rozhodnúť aj o nezaradení príspevku na publikovanie. Redakcia sa nemusí stotožňovať s obsahom a názormi prezentovanými v príspevkoch * Majiteľmi ochrannej známky Učiteľské noviny sú OZPŠaV SR a MŠVVaŠ SR. Za štylistickú a jazykovú úroveň príspevkov zodpovedajú ich autori, v redakcii príspevky neprechádzajú jazykovými korektúrami * Učiteľské noviny sa distribuujú zadarmo * Periodicita vydávania: mesačne s výnimkou letných prázdnin * Zadané do tlače: 10. októbra 2016 * Registračné číslo MK EV 5217/15 ISSN 0139-5769. * Učiteľské noviny sú financované z dotácie Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR.